

МАТЕРІАЛИ
II НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«МОДЕРНІЗАЦІЯ ТА НАУКОВІ
ДОСЛІДЖЕННЯ: ІНТЕГРАЦІЯ НАУКИ
ТА ПРАКТИКИ»**

(24-25 липня 2020 р.)

Вінниця
2020

УДК 001.8(063)
М 74

**Модернізація та наукові дослідження:
М 74 інтеграція науки та практики.** Матеріали
II науково-практичної конференції (м. Вінниця,
24-25 липня 2020 р.). – Херсон: Видавництво
«Молодий вчений», 2020. – 96 с.
ISBN 978-966-992-174-1

У збірнику представлені матеріали II науково-практичної конференції «Модернізація та наукові дослідження: інтеграція науки та практики». Розглядаються загальні питання архітектури, біологічних наук, державного управління, культурології, історичних, політичних, ветеринарних наук та інші.

Збірник призначений для науковців, викладачів, аспірантів та студентів, а також для широкого кола читачів.

УДК 001.8(063)

ЗМІСТ

АРХІТЕКТУРА ТА МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО

Гривач Д.О.

КОНЦЕПТУАЛЬНА АРХІТЕКТУРНА МОДЕЛЬ

ЦЕНТРУ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ..... 6

БІОЛОГІЧНІ НАУКИ

Серховець С.В., Щерблюк О.А., Осіпов С.В.

КРИТЕРІЇ ВІДБОРУ СОБАК

ДЛЯ СЛУЖБОВОГО ДРЕСИРУВАННЯ 12

ВЕТЕРИНАРНІ НАУКИ

Войтенко Р.В.

ЕКОНОМІЧНІ ЗБИТКИ В РІЗНИХ КРАЇНАХ СВІТУ,

СПРИЧИНЕНІ РЕСПІРАТОРНО-РЕПРОДУКТИВНИМ

СИНДРОМОМ СВИНЕЙ 15

ВІЙСЬКОВІ НАУКИ

Миколенко Ю.М.

АНАЛІЗ УМОВ ТА ЧИННИКІВ, ЯКІ ВПЛИВАЮТЬ

НА СТУПІНЬ ВІДПОВІДНОСТІ ПОБУДОВИ СИСТЕМИ

ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ОБОРОНИ СВОЄМУ ПРИЗНАЧЕННЮ 20

ГЕОГРАФІЧНІ НАУКИ

Шинкаренко У.Ю.

ВПЛИВ ТЕХНІКО-ТЕХНОЛОГІЧНИХ ФАКТОРІВ

НА РОЗВИТОК ЕЛЕКТРОННОГО ТУРИЗМУ

(НА ПРИКЛАДІ ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ) 25

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ

Пронь Л.М.

ПРОГРАМА СТИМУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ОБ'ЄДНАНОЇ

ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ПІД ЧАС ПАНДЕМІЇ COVID-19..... 30

Самофалов Д.О.

ДЕРЖАВНА СТРАТЕГІЯ КОМУНІКАТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
В ПУБЛІЧНОМУ АДМІНІСТРУВАННІ ОХОРОНОЮ ЗДОРОВ'Я
ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ПОДОЛАННЯ ПАНДЕМІЇ COVID-19 35

ІСТОРИЧНІ НАУКИ

Дрок Л.В.

ПРОБЛЕМИ КОМПЛЕКТУВАННЯ КОМАНДНИХ ПОСАД
ОФІЦЕРСЬКОГО СКЛАДУ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ
НА ПОЧАТКОВИХ ЕТАПАХ ПРОВЕДЕННЯ
АНТИТЕРОРИСТИЧНОЇ ОПЕРАЦІЇ..... 39

Різун Н.Т.

УТВОРЕННЯ ДЕРЖАВ У СКАНДИНАВІВ І БАЛТІЙСЬКИХ
СЛОВ'ЯН (VIII–XII СТ.): ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА 42

КУЛЬТУРОЛОГІЯ

Турчак Л.І.

ДОСЛІДЖЕННЯ ТВОРЧОСТІ УКРАЇНСЬКИХ МИТЦІВ
ЗА КОРДОНОМ (КІНЕЦЬ XIX – ПОЧАТОК XX СТОЛІТТЯ)..... 46

Шинкаренко К.Ю.

РЕТРОСПЕКТИВНИЙ ПОГЛЯД
НА САКРАЛЬНУ АРХІТЕКТУРУ ЛЕМКІВЩИНИ..... 49

НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА

Пристайко В.В.

ОКРЕМІ ПРАВОВІ АСПЕКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ
ОГОЛОШЕННЯ СТАНУ ВІЙНИ В УКРАЇНІ 54

ПОЛІТИЧНІ НАУКИ

Богаченко М.М.

ПОЛІТИЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ:
СУЧАСНІ ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ..... 58

Орлов С.Ю.

СУПЕРЕЧЛИВІ АСПЕКТИ ЗАКОНУ
ПРО НАЦІОНАЛЬНУ БЕЗПЕКУ ГОНКОНГУ 60

СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКІ НАУКИ

Мірошніченко Ю.В.

ДЕРЖАВНИЙ ЗЕМЕЛЬНИЙ КАДАСТР УКРАЇНИ.....65

СОЦІАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ

Івашук А.А.

ЖАНРОВІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ФОТОЖУРНАЛІСТИКИ68

Масвська М.М.

ЕМОЦІЙНА МОВА ТА ЇЇ ІНСТРУМЕНТИ ЯК ЕФЕКТИВНІ
РУШІЇ ПЕРЕКОНАННЯ В СОЦІАЛЬНІЙ РЕКЛАМІ71

СОЦІОЛОГІЧНІ НАУКИ

Добросельська Д.І.

ІНСТРУМЕНТИ ІНТЕРНЕТ-МАРКЕТИНГУ ТЕРИТОРІЇ
(НА ПРИКЛАДІ М. КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ).....77

ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНІ НАУКИ

Szymon Świontek

THERMOLUMINESCENCE PROPERTIES OF CERIUM-DOPED
BOROSILICATE GLASS AND GLASS-CERAMICS.....81

Хусид М.А.

ПРОБЛЕМА ГОЛЬДБАХА.....84

ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ ТА СПОРТ

Орлов А.А.

ТЕОРЕТИЧНА ТА ТЕХНІЧНА ПІДГОТОВКА ВАЖКОАТЛЕТОК
НА ПОПЕРЕДНЬОМУ БАЗОВОМУ ЕТАПІ ПІДГОТОВКИ
В ГРУПАХ ПЕРШОГО РОКУ НАВЧАННЯ.....88

ХІМІЧНІ НАУКИ

Стасевич М.В., Зварич В.І., Новіков В.П., Вовк М.В.

9,10-ДІОКСОАНТРАЦЕНІЛДІАЗОНІЙ ГІДРОСУЛЬФАТИ
У РЕАКЦІЯХ З ТРИТІОКАБОНАТАМИ93

АРХІТЕКТУРА ТА МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО

Гривач Д.О.

студентка,

Національний університет «Львівська політехніка»

КОНЦЕПТУАЛЬНА АРХІТЕКТУРНА МОДЕЛЬ ЦЕНТРУ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

Теза 1. Передумови створення центрів надзвичайних ситуацій (водного характеру).

Життя зародилося у воді. Вода – найпоширеніша на Землі речовина, вона займає більше 70% площі поверхні землі, і тільки близько 30% припадає на частку суші. Саме ця стихія надає нашій планеті той неповторний вигляд, який відрізняє її від інших планет Сонячної системи.

Об'єктом дослідження є центри надзвичайних ситуацій (саме водного характеру).

Метою дослідження є питання як повторно використовувати нафтові платформи, що вийшли з експлуатації та їх реорганізацію у центр надзвичайних ситуацій.

Завдання:

- Спроекувати даний центр на основі повторного використання нафтових платформ, що вийшли з експлуатації.
- Передбачити як відбувається очисна функція океану за допомогою цього центру надзвичайних ситуацій.
- Запропонувати архітектурно-планувальні рішення центру на основі концепції.

Перш за все ідея виникла з повторного використання виведених з експлуатації нафтових платформ з подальшою очисною функцією океану. Одна з таких платформ – в Тихому океані, яку планується реорганізувати в операційний центр для координації дій по усуненню наслідків стихійних лих та інших надзвичайних ситуацій.

Теза 1.1. Тлумачення термінів і позначуваних ними понять.

Теза 1.2. Проблематика створення центрів надзвичайних ситуацій з очисною функцією.

Надзвичайні випадки страйкують раптово і без попередження. Вони вирівнюють міста до землі і руйнують будівлі, ніби зроблені з піску. Майже за весь час усе руйнується, і все, що залишається, – це усвідомлення того, що вам доведеться вставати і починати все спочатку з нуля. В останні роки різко збільшилася кількість зливів та паводків. Аналогічно, конфлікти та фінансові кризи тривають і призводять до розвитку серйозних гуманітарних надзвичайних ситуацій, які становлять небезпеку для життя мільйонів людей. Вирішення надзвичайних ситуацій будь-якого типу означає відновлення миру та безпеки. Кризу потрібно вирішувати своєчасно та узгоджено, що включає прийом, чуйність та обізнаність [1, с. 197].

Теза 1.2.1. Від історії створення нафтових платформ до сьогодні [2, с. 11].

Рис. 1. Хронологія подій створення нафтових платформ
Джерело: розробка автора

Теза 1.2.2. Аналіз карт світу та співставлення утворення ВТСП.

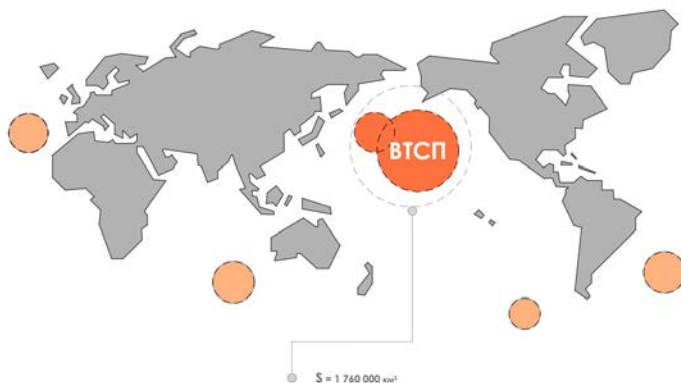

Рис. 2. Розташування ВТСП на мапі світу
Джерело: розробка автора

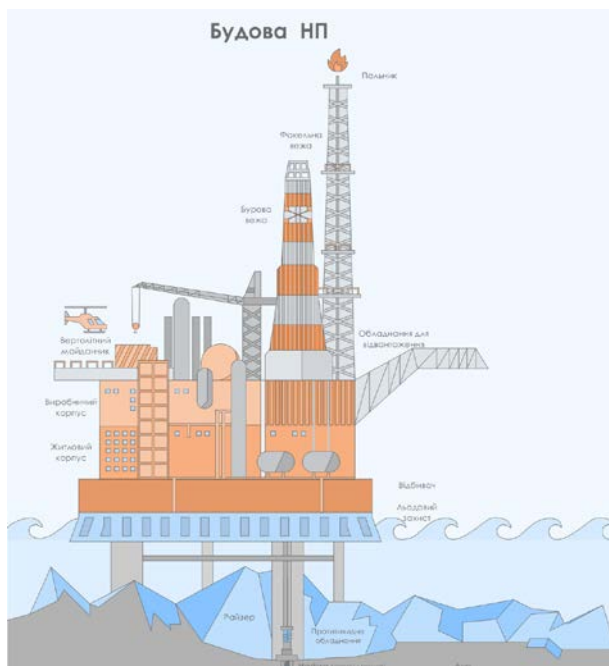

Рис. 3. Будова НП
Джерело: розробка автора

Теза 1.3. Нафтові платформи: будова, види та типологія [3, с. 25]

Теза 1.4. Реорганізація недіючих нафтових платформ [4, с. 48]

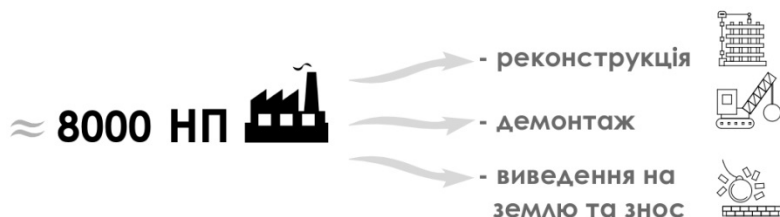

Рис. 4. Варіанти реорганізації деактивованих НП, які наразі пропонують вчені

Джерело: розробка автора

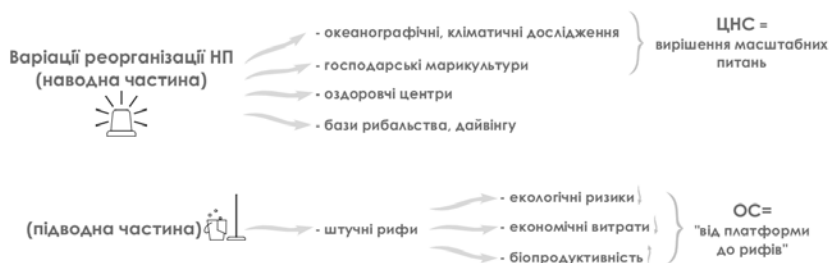

Рис. 5. Варіанти реорганізації деактивованих НП, які пропонує автор

Джерело: розробка автора

Теза 2. Аналіз та дослідження особливостей та основних тенденцій у організації очисних споруд на воді.

Теза 2.1. Аналіз світового досвіду створення ЦНС та організації закинутих НП.

Починати проектування неможливо без аналізу подібних структур, розуміння принципу їх роботи, виявлення головних функцій та його зв'язку з обрисами самої будівлі. Головний екскурс цими роботами показує їх сильні та слабкі сторони, кожні з яких формують безцінний досвід. Не хочеться повторити негативні моменти, а зацентуватись лише на позитивних.

Теза 2.2. Принципи формування та способи реалізації ЦНС.

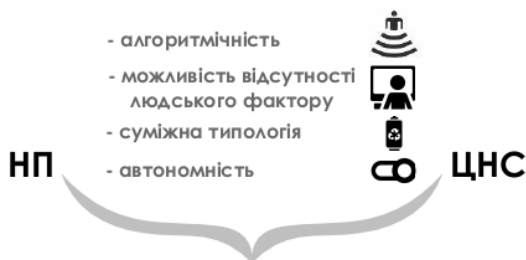

Рис. 6. Спільні характеристики НП та ЦНС

Джерело: розробка автора

Теза 2.2.1. Конструкція ЦНС на основі НП.

Теза 2.2.2. Єдина енергетична система ЦНС [5, с. 121].

Теза 2.2.3. Хвилеріз та буни.

Теза 2.3. Теоретична модель і функціонально-планувальні рішення.

Ідея екологічності хвилює світ вже не перше десятиліття, тому основна концепція полягає у внесенні коректив у конструкцію платформи на основі сполук дерева, вкраплення озеленення та створення оазису для гармонійного проживання [6, с. 12].

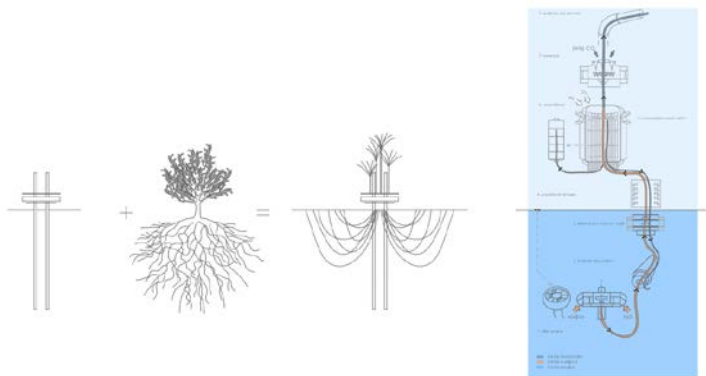

Рис. 7. Екологічний світ у дереві-платформі

Джерело: розробка автора

Теза 3. Рекомендації з проектування очисних споруд океану на основі дослідження.

Теза 3.1. Вибір, пофакторний аналіз та комплексна оцінка ділянки проектування.

Теза 3.2. Прийоми архітектурно-планувальних рішень.

Теза 3.3. Проектна модель архітектурного простору.

* ЦНС – центр надзвичайних ситуацій.

* НП – нафтова платформа.

* ОС – очисні споруди.

* ВТСП – Велика тихоокеанська сміттева пляма.

Список використаних джерел:

1. Barnes, K.B., and McCaslin, L.S. Jr. 1948. Gulf of Mexico Discovery. Oil & Gas J 47 (March 18): 96.

2. Harris, L.M. 1957. Humble SM-1 Offshore Exploration Vessel, Petroleum Engineering Project Report. Los Angeles, California: Humble Oil and Refining Co., Production Department California Area.

3. Office of Ocean Exploration and Research (15 December 2008). «Types of Offshore Oil and Gas Structures». NOAA Ocean Explorer: Expedition to the Deep Slope. National Oceanic and Atmospheric Administration. Retrieved 23 May 2010.

4. «Potential for big spill after oil rig sinks». NBC News. 2010-04-22. Retrieved 2010-06-04.

5. (PDF). Archived from the original on Decommissioning and Rigs-to-Reefs in the Gulf of Mexico: FAQs 2013-11-09 – via sero.nmfs.noaa.gov.

6. Page M, Dugan J, Love M, Lenihan H. «*Ecological Performance and Trophic Links: Comparisons Among Platforms And Natural Reefs For Selected Fish And Their Prey*». University of California, Santa Barbara. Retrieved 2008-06-27.

БІОЛОГІЧНІ НАУКИ

Серховець С.В.

магістр;

Щерблюк О.А.

магістр;

Осіпов С.В.

магістр,

Подільський державний аграрно-технічний університет

КРИТЕРІЙ ВІДБОРУ СОБАК ДЛЯ СЛУЖБОВОГО ДРЕСИРУВАННЯ

Основними складовими успішного виконання завдань, які покладені на підрозділи кінологічного забезпечення суб'єктів сектору безпеки і оборони України є: належний добір й підготовка кінологів зі службовими собаками; ефективна організація утримання, годування та збереження службових собак; нормативно-правове врегулювання системи підготовки й використання кінологів зі службовими собаками; розвиток та удосконалення системи науково-методичних заходів.

Важливе місце у побудові ефективної системи кінологічного забезпечення посідає ефективне комплектування кінологічних підрозділів службовими собаками, тобто відбір собак для службового дресирування.

Основні вимоги до відбору собак для потреб військових формувань та правоохоронних органів України закріплено у відповідних керівних документах, що регулюють питання організації кінологічного забезпечення [1–5]. Однак, узагальнення та характеристика критеріїв для відбору собак нині недостатньо відображені в наукових працях, що актуалізує необхідність додаткового дослідження окресленого питання.

Кінологічні підрозділи військових формувань та правоохоронних органів України комплектуються собаками, які вирощені у відомчих підрозділах відтворення службових собак (племінних розплідниках), закупленими за державні кошти у фізичних чи юридичних осіб або безкоштовно переданими від них, власними собаками фахівців

підрозділів кінологічного забезпечення. Однак, незалежно від способу комплектування, фахівцями підрозділів кінологічного забезпечення проводиться комісійна перевірка придатності собак для службового дресирування, яка передбачає їх тестування (випробування) за певними ознаками, що визначають ступінь придатності для службового використання.

Результати аналізу керівних документів [1–5], навчальної та спеціальної літератури [6; 7], а також урахування основних завдань, які покладаються на підрозділи кінологічного забезпечення складових сектору безпеки і оборони України (пошук, переслідування, затримання правопорушників на ділянці місцевості, у транспортних засобах, будівлях, спорудах, їх конвоювання; підтримання громадського порядку; пошук та виявлення наркотичних засобів, психотропних та вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів тощо в транспортних засобах, будівлях, спорудах, вантажах та багажі, на тілі людини), дозволили узагальнити основні ознаки придатності собак для службового дресирування. Так, найбільш вагомими критеріями відбору собак з метою їх подальшого службового використання є: відповідність стандарту породи, до якої вони належать (відповідність екстер'єру та конституції); вгодованість; стан здоров'я (відсутність вад, хвороб та недоліків, які унеможливають їх службове використання); фізичний розвиток; вік; розвиненість аналізаторів організму собаки (гострота нюхового, слухового та зорового аналізаторів); нервова система (тип вищої нервової діяльності); тип поведінки (переважаюча реакція поведінки – орієнтувальна, захисна, харчова, пошукова); робочі якості (контакт з дресирувальником, стійкість до стороннього впливу, навички ведення боротьби, реакція здобуття предмета для апортування, пошукова реакція поведінки, реакція на постріли, соціалізація). Однак, вважаємо, що комплекс основних критеріїв можуть доповнювати й додаткові, а саме: стать, умови утримання, наявність або відсутність попередньої підготовки. Крім того, у випадку відбору собак для племінного розведення додатковими критеріями можуть бути: походження (родовід), екстер'єр, фізичний та психічний стани, якість потомства або комплексна оцінка, яка виставляється за результатами бонітування.

Перспективними напрями подальшого наукового дослідження є розкриття методики відбору собак для службового дресирування за окресленими критеріями.

Список використаних джерел:

1. Про кінологічне забезпечення в Державній фіскальній службі України : Наказ Міністерства фінансів України від 15.12.2015 № 1147.
2. Про затвердження Інструкції з організації службової кінології в Національній гвардії України : Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 05.08.2014 року № 772.
3. Про затвердження Інструкції з організації кінологічного забезпечення в Державній прикордонній службі України : Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 26.03.2018 року № 234.
4. Про затвердження Інструкції з організації діяльності кінологічних підрозділів ДСНС : Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 11.07.2018 № 597.
5. Про затвердження Інструкції з організації діяльності кінологічних підрозділів Національної поліції України : Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 01.11.2016 № 1145.
6. Афанасьєв А. О., Серховець С. В. Основи підготовки інспекторів-кінологів зі службовими собаками до пошуку вибухових речовин, зброї, боєприпасів : навчально-методичний посібник. Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2015. 148 с.
7. Коваленко В. М., Рубан Е. В. Відбір службових собак за типами вищої нервової діяльності. *Науково-технічний бюлетень Інституту тваринництва НААН*. 2019. № 122. С. 102–109. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ntb_2019_122_12 (дата звернення: 12.07.2020).

ВЕТЕРИНАРНІ НАУКИ

Войтенко Р.В.

аспірант,

Харківська державна зооветеринарна академія

ЕКОНОМІЧНІ ЗБИТКИ В РІЗНИХ КРАЇНАХ СВІТУ, СПРИЧИНЕНІ РЕСПІРАТОРНО-РЕПРОДУКТИВНИМ СИНДРОМОМ СВИНЕЙ

За даними доктора Менгелінга [1], репродуктивно-респіраторний синдром в даний час є найактуальнішою проблемою свиней в США. РРСС лише у 1989 році завдав економічних збитків свинарській галузі США близько 1 мільярда доларів, причому рівень летальності серед новонароджених сягав до 80-100 % [1-3]. Для порівняння, збиток від класичної чуми свиней і хвороби Ауескі в США склали 364 млн. (Wise, 1981) і 36 млн. (Hallametal., 1987), відповідно до їх викорінення.

У 1990 р. Polson та ін. оцінили втрати в США, які склали 236 дол. На свиноматку у зв'язку з безпліддям, абортами, мертвонародженістю та неонатальною смертністю.

В 2005 році Neumann та ін. повідомили, що річна вартість спалахів РРСС в США була оцінена в 560 млн. доларів США, з них 67 млн. припало на репродуктивне стадо, 201 млн. – поросята сисуні і 292 млн. – поросята з дорощування та відгодівлі [4]. В 2011 році Holtkamp та ін. з'ясували, що збитки вже складають на 104 млн. більше, а саме 664 млн доларів. Тобто, щодоби захворювання завдає збитків на 1,8 млн. доларів США [5].

Дослідження 2011 року значно відрізнялося від дослідження 2005 року щодо розподілу збитків між племінним ядром та товарним молодняком. Зокрема, що витрати на племінне ядро збільшилися в 2011 до 45%, в 2005 році становили лише 12%, та зменшення витрат на вирощування поросят з 88% до 55% [5].

Втрати за рік від РРСС в племінних стадах США оцінювалися в 302,6 млн. доларів США, тобто 52,19 доларів на одну племінну свиноматку чи 2,36 доларів на відлучене порося. Велика частина втрат в

племінному стаді пов'язана з скороченням доходу на 300,4 млн. доларів, в результаті відлучення на 8,3 млн. свиней менше [10].

Поєднання втрат в племінних і товарних стадах свиней привело до зменшення свиней на 9,9 млн. голів чи на 2,41 мільярди фунтів менше свинини (вага туші), що продається в рік в США. По оцінках, щорічні втрати в товарному стаді свиней склали 361,8 мільйонів чи 62,62 долари на племінну самку [10].

Крім цього, інформація про ветеринарні витрати, затрати на біобезпеку та інші витрати, отримані в результаті опитування експертів, для оцінки цих річних витрат, пов'язаних з вірусом РРСС. Додаткові ветеринарні витрати оцінюються 140,11 млн. доларів США в рік. Щорічні витрати на біобезпеку та інші витрати, що пов'язані з РРСС, оцінюють в 191,86 млн. оцінюють в 191,86 та 145,82 млн. доларів США відповідно. Загальні додаткові витрати на ветеринарію, біобезпеку та інші витрати, пов'язані з спалахом, склали 477,79 млн. доларів в рік [10].

В Європі ситуація аналогічна, були проведені моделі економічних захворювань для визначення економічного тягару в кращому і гіршому сценаріях, що поєднують репродуктивну недостатність і респіраторні захворювання, оцінювали щорічні втрати від медіани в 75724 євро, якщо на фермі були проблеми з товарним молодняком всіх вікових груп, до медіани в 650090 євро, якщо ферма із 1000 свиноматок серйозно уражена на всіх виробничих ділянках[8].

В Європі середні втрати на свиноматку, пов'язані з спалахами РРСС, оцінювалися Nieuwenhuis та ін. [6], в 126 євро/гол., в той час Neumann та ін. стверджують, що втрати становлять 121 долар/гол. [1].

Дані 2012 року, спалах РРСС призвів до зниження кількості проданих свиней на свиноматку на 1,7 гол. Економічний збиток коливається від 59 до 379 євро на 1 свиноматку, протягом перших 18 тижнів після спалаху захворювання. Збиток обраховували, шляхом порівняння витрат між періодами до і після спалаху. Середні витрати на свиноматку на кожну епідемію становила 126 євро. Витрати після спалаху варіювалися від 3 до 160 євро на свиноматку. Це пов'язано з різними методами, які фермери використали в боротьбі з РРСС [7].

Крім розрахунків, що пов'язані з РРСС на національному рівні, було опубліковано декілька доповідей і досліджень про вплив РРСС на окремі ферми. В одному з голландських досліджень, витрати за спалаху РРСС, в середньому що перевищують 91 гол. племінного і/або основного товарного стаду складали близько 97,56 доларів на свиноматку в рік [6].

В 2003 році Холк і Полсон сумували дані із попередніх звітів 1990-х років, про втрату на свиноматку, в середньому, близько 250 доларів США при гострому спалаху [9].

Ці ж автори, розрахували затрати, пов'язані з стійкими інфекціями в племінних чи товарних фермах, знову ж таки на основі різних звітів 90-х років, вони становили 6,25-15,25 доларів США. Голландське дослідження 2012 року порівняло економічну ситуацію в 9 племінних і нуклеусних стадах до і після спалаху РРСС, з періодом спостереження 18 тижнів. Витрати становили від 3 до 160 доларів на свиноматку в рік після спалаху, включно з затратами на контроль РРСС [7].

Іспанський звіт 2013 року, в якому підраховували втрати протягом 6 місяців після спалаху захворювання, як 200 доларів на свиноматку чи 17,7 доларів США на вирощену забійну свиню на товарній фермі і 122 долари на свиноматку чи 13 доларів за поросся, вагою 12 кг, вирощеного в племінних цілях [8].

Тим не менш, є мало інформації про економічний вплив цього захворювання як наслідок численних факторів (вакцинація, лікування, респіраторні симптоми, репродуктивна недостатність та інші захворювання, пов'язані з РРСС). Таким чином, точний економічний вплив РРССV залишається ключовим пробілом у знанні цього захворювання [11].

Дослідники з Університету Гвельфів в Канаді підраховували, що загальна вартість, пов'язана зі спалахами РРСС в Онтаріо, – на основі вартості смертності та погіршення продуктивності – складе до 4 мільйонів доларів США на рік чи 4,50 долара США на свиноматку і 1,87 долара за дорощуванні і відгодівлі в рік після спалаху. Дані були представлені на 33-й Centralia Swine Research Update в січні 2014 року [12].

Збитки через РРСС в Японії становлять 280 млн. доларів США, в тому числі: 6,7% витрат припадають на молочних поросят, 30,7% – відлучені пороссята і дорощування, 13,7% – відгодівля, 36,4% – збільшення числа абортів, 6,6% – мертвонародження, 5,5% – менше щодобове збільшення ваги. На скільки відомо, дана оцінка є першою, що оцінює вплив РРСС в Японії. Величезні втрати, вказують на необхідність превентивних та контролюючих заходів [13].

В свинячих стадах в Польщі, виробничі витрати збільшилися на 10-20% на відгодівлі. Смертність поросят, в перші 5 тижнів життя, може досягати 75%. Витрати на профілактику та лікування вторинних

інфекцій, протягом 12 місяців після спалаху, були в середньому вищі на 60%, в порівнянні з попереднім роком [14].

Список використаних джерел:

1. Менгелинг В. Проблемы репродуктивного и респираторного синдрома свиней – взгляд из США / В. Менгелинг // Пробл. инфекц. патологии свиней: матер. XIV Московского между нар. вет. конгр. – М., 2006. – С. 12-17.

2. Porcine reproductive and respiratory syndrome: In: Diseases of swine / Benfield D.A., Collins J.E., Jenny A.L., Loula T.J. (ed. Leman A.D., Straw B.W., Mengeling W.L., A'Allaire S., Taylor D.J.: 7th ed.). – Iowa State University Press, 1992. – Pp. 756-762.

3. A current assessment of the role of porcine parvovirus as a cause of fetal porcine death / W.L. Mengeling, K.M. Lager, J.J. Zimmerman, N. Samarikermani, G.W. Beran // J. Vet. Diagn. Invest. – 1991. – Vol. 3. – P. 33-35.

4. Neumann E.J., Kliebenstein J.B., Johnson C.D., Mabry J.W., Bush E.J., Seitzinger A.H., Green A.L., Zimmerman J.J. Assessment of the economic impact of porcine reproductive and respiratory syndrome on swine production in the United States. J Am Vet Med Assoc. 2005; 227: 385–392. doi: 10.2460/javma.2005.227.385. [PubMed] [CrossRef].

5. Holtkamp D.J., Kliebenstein J.B., Neumann E.J., Zimmerman J.J., Rotto H.F., Yoder T.K., Wang C., Yeske P.E., Mowrer C.L., Haley C.A. Assessment of the economic impact of porcine reproductive and respiratory syndrome virus on United States pork producers. J Swine Health Prod. 2013; 21: 72–84.

6. Brouwer, J., Frankena, K., de Jong, M.F., Voets, R., Dijkhuizen, A., Verheijden, J., Komijn, R.E., 1994. PRRS: effect on herd performance after initial infection and risk analysis. Vet. Q. 16, 95-100, <http://dx.doi.org/10.1080/01652176.1994.9694427>.

7. Nieuwenhuis N., Duinhof T.F., van Nes A. Economic analysis of outbreaks of porcine reproductive and respiratory syndrome virus in nine sow herds. Vet Rec.2012 Mar 3; 170(9): 225. doi: 10.1136/vr.100101. Epub 2012 Jan 11. PubMed PMID: 22238201.

8. H. Nathues, P. Alarconb, J. Rushtonb, R. Joliec, K. Fiebig, M. Jimenez, V. Geurts, C. Nathues, 2014. Cost of porcine reproductive and respiratory syndrome virus at individual farm level – An economic disease model. Preventive Veterinary Medicine 142 (2017), 16–29. <https://doi.org/10.1016/j.prevetmed.2017.04.006>

9. Holck, J.T., Poison, D.D. (2003). Financial impact of PRRS. In: Zimmerman, J., Yoon, K.-J. (Eds.), 2003 PRRS Compendium: A Comprehensive Reference on Porcine Reproductive and Respiratory Syndrome for Pork Producers, Veterinary Practitioners, and Researchers. National Pork Board, pp. 47-54.

10. Holtkamp, Derald J., Kliebenstein, James B., Zimmerman, Jeffrey J., Neumann, Eric, Rotto, Hans, Yoder, Tiffany K., Wang, Chong, Yeske, Paul, Mowrer, Christine L., and Haley, Charles (2012). «Economic Impact of Porcine Reproductive

and Respiratory Syndrome Virus on U.S. Pork Producers,» *Animal Industry Report*: AS 658, ASL R2671. DOI: https://doi.org/10.31274/ans_air-180814-28

11. Montaner-Tarbes S., del Portillo H.A., Montoya M and Fraile L. (2019). Key Gaps in the Knowledge of the Porcine Respiratory Reproductive Syndrome Virus (PRRSV). *Front. Vet. Sci.* 6:38. doi: 10.3389/fvets.2019.00038

12. Le H., Poljak Z., Deardon R., Dewey C.E. Clustering of and Risk Factors for the Porcine High Fever Disease in a Region of Vietnam; *Transbound Emerg Dis.* 2011 Jul 3. doi: 10.1111/j.1865-1682.2011.01239.x

13. T8-2.4.4 – Estimation of economic loss due to porcine reproductive and respiratory syndrome in Japan Yamane I., Kure K., Ishikawa H., Takagi M., Miyazaki A., Suzuki T., Shibahara T., Kubo M. Kobayashi H International Symposia on Veterinary Epidemiology and Economics proceedings, ISVEE 12: Proceedings of the 12th Symposium of the International Society for Veterinary Epidemiology and Economics, Durban, South Africa, Theme 8 – Animal health economics: AHE, Disease monitoring & control, Evaluation of animal disease, p 206, Aug 2009 Article class: Conference Presentation Animal Type: General, Pig Subject Terms: Uncategorised Publisher: International Symposia on Veterinary Epidemiology and Economics

14. Pejsak Z., Stadejek T. and Markowska Daniel I. (1997). Clinical signs and economic losses caused by porcine reproductive and respiratory syndrome virus in a large breeding farm. *Veterinary Microbiology*, 55, 317–322.

ВІЙСЬКОВІ НАУКИ

Миколенко Ю.М.

заступник начальника командно-штабного інституту

застосування військ (сил),

Національний університет оборони України

імені Івана Черняхівського

АНАЛІЗ УМОВ ТА ЧИННИКІВ, ЯКІ ВПЛИВАЮТЬ НА СТУПІНЬ ВІДПОВІДНОСТІ ПОБУДОВИ СИСТЕМИ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ОБОРОНИ СВОЄМУ ПРИЗНАЧЕННЮ

Аналіз досвіду виконання завдань частинами та підрозділами територіальної оборони (далі – ТрО) у 2014-2015 роках дозволяє зробити висновок про те, що ступінь відповідності побудови системи ТрО своєму призначенню значною мірою залежить від того, наскільки повно і правильно враховано вплив на систему ТрО чинників та умов виконання завдань ТрО [1].

Ступінь впливу чинників та умов на ступінь відповідності побудови системи ТрО своєму призначенню змінюється залежно від змін воєнно-політичної обстановки, рівня розвитку економіки держав та збройних сил протиборчих сторін, стану інфраструктури й оперативного обладнання території країни тощо.

Усі чинники, що впливають на застосування військ (сил) ТрО, можна умовно розділити на дві групи: зовнішні та внутрішні. Зовнішні і внутрішні чинники будуть безпосередньо впливати на визначення завдань ТрО, вибір форм застосування та способу дій військ (сил) ТрО.

До основних зовнішніх чинників належать: кількісно-якісні характеристики противника (в організаційній структурі диверсійно-розвідувальних груп (далі – ДРГ) та НЗФ) та основних видів їх озброєння і техніки; характер та особливості дій противника; обсяг завдань ТрО; стан інфраструктури. Зовнішні чинники безпосередньо впливають і вважаються об'єктивними для військ (сил) ТрО, які виконують завдання в конкретних умовах обстановки, оскільки характеризують елементи обстановки, на які війська (сили) ТрО не впливають.

До основних внутрішніх чинників належать: кількісно-якісні характеристики структури, укомплектованість особовим складом, рівень готовності військових частини (підрозділів) ТрО до виконання завдань у зоні ТрО, озброєння та військової техніки; стан і можливості всебічного забезпечення; морально-бойові якості; характер та обсяг виконуваних завдань.

Внутрішні чинники слід розглядати як суб'єктивні, оскільки зміни їх кількісних та якісних параметрів перебувають у сфері діяльності органів управління військами (силами) ТрО.

До умов, які впливають на відповідність побудови системи територіальної оборони своєму призначенню відносяться фізико-географічні умови території країни, де можуть виконуватися завдання ТрО.

Розглянемо зовнішні чинники. Сьогодні військові теоретики, посиляючись на аналіз розвитку озброєння та військової техніки, спрямованість військових навчань у ході проведення заходів оперативної та бойової підготовки збройних сил провідних країн світу та деяких пострадянських країн, вказують на їх спрямованість на ведення «гібридних та асиметричних війн» [2]. В основу таких війн закладено застосування НЗФ і ДРГ, сформованих на території визначеної країни ще в мирний час, зі складу радикально налаштованого місцевого населення, етнічного населення, яке не поділяє погляди вищого політичного керівництва країни. Підготовку учасників НЗФ і ДРГ та керівництво ними здійснюють військовослужбовці сил спеціальних операцій. Підтвердженням цьому є військовий конфлікт, розпочатий російськими загонами, які вторглися у квітні 2014 року на територію Донецької та Луганської областей після захоплення Російською Федерацією Криму, серії проросійських виступів в Україні і проголошення «державних суверенітетів» «ДНР» та «ЛНР».

Разом із діяльністю регулярних формувань ДРС значна увага приділяється організації підривної діяльності в тилу противника, за допомогою підривних дій із використанням спеціальної тактики можна організувати рух опору, що безпосередньо вплине на розвиток міжнародної обстановки та, як підсумок, результат збройної боротьби.

Значно впливають на ступінь відповідності побудови системи ТрО своєму призначенню особливості об'єктів, які охороняють, місця виконання завдань та фізико-географічні особливості території країни.

Особливої уваги заслуговують техногенно небезпечні об'єкти, у разі руйнування яких наслідки можуть бути непередбачуваними та

катастрофічними. Умовно ці об'єкти можна поділити на три групи: радіаційно небезпечні об'єкти; хімічно небезпечні об'єкти; гідротехнічні споруди.

На процес виконання завдань ТрО також впливають фізико-географічні умови країни. Проведений аналіз фізико-географічних умов України дозволяє зробити висновок, що природні умови на більшій частині території країни будуть сприяти досягненню прихованості й раптовості застосування ССпО противника та НЗФ, що ускладнює боротьбу з ними.

Результати проведеного аналізу інфраструктури показують, що Україна має розвинену, могутню національну транспортну систему. Залізниці держави за своїм технічним оснащенням здатні виконувати військові перевезення високими темпами. Поряд із залізничними перевезеннями особливе значення мають автомобільні перевезення. Не виключено, що у ряді випадків автомобільні шляхи залишаться єдиним видом сполучення під час забезпечення розгортання збройних сил, маневру військ (сил), поповнення резервами та всім необхідним для їх життєдіяльності.

У цілому транспортна мережа в Україні розвинена рівномірно та досить добре і перебуває в задовільному стані, що сприятиме мобільності військ (сил) під час виконання завдання.

Підготовка території є складовою частиною підготовки країни до оборони. Нині головною вимогою до ступеня готовності території країни є створення умов для забезпечення широкого спектру завдань, які вирішують війська (сили) під час відсічі збройної агресії.

Узагальнюючи аналіз, можна зробити висновок, що особливості фізико-географічних умов, сучасний стан елементів інфраструктури країни, недостатня розвиненість деяких елементів оперативного обладнання, а також велика імовірність зруйнування техногенно небезпечних об'єктів будуть негативно впливати на процес виконання завдань ТрО.

Розглянемо внутрішні чинники, які впливають на ступінь відповідності побудови системи ТрО своєму призначенню.

Територіальну оборону на всій території України організовує Генеральний штаб Збройних Сил України (далі – ЗС України), на території областей та у місті Києві – відповідно обласні, Київська міська державна адміністрація в межах своїх повноважень.

До виконання завдань ТрО в межах їх повноважень залучаються ЗС України, інші військові формування, утворені відповідно до законів України, органи Національної поліції, підрозділи Державної спеціальної служби транспорту, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України та відповідні правоохоронні органи [3].

В основу ведення ТрО закладено територіально-зональний принцип з урахуванням військово-адміністративного поділу території України, відповідно до якого територія держави розподілена на зони ТрО, межі яких співпадають з адміністративними кордонами областей та міста Київ. В свою чергу зони ТрО об'єднуються у військово-сухопутні зони відповідальності чотирьох оперативних командувань.

Для безпосереднього управління суб'єктами ТрО під час виконання завдань у військово-сухопутних зонах розгортаються Пункти управління ТрО.

Якщо система пунктів управління ЗС України у цілому готова до управління ТрО, то стан міських і позаміських пунктів управління органів виконавчої влади потребує суттєвого удосконалення, в першу чергу, щодо їх переоснащення засобами зв'язку та обчислювальною технікою.

В інтересах ТрО завчасно проводяться заходи з оперативного обладнання території держави: ділянок державного кордону, автомобільних та залізничних шляхів, їх технічного прикриття, підготовки важливих державних об'єктів та об'єктів життєзабезпечення подвійного призначення.

Важливим елементом оперативного обладнання території є підготовка захищених пунктів управління для всіх ланок управління ТрО. Для забезпечення стійкого управління військами (силами) ТрО у видах ЗС України, оперативних командуваннях і зонах ТрО підготовлено захищені пункти управління. У цілому існуюча система управління ТрО спроможна забезпечити стійке управління військами (силами) у мирний час (загрозливий період), але з початком агресії управління може бути значно ускладнене.

Матеріально-технічне забезпечення частин та підрозділів ТрО передбачається виконувати за територіальним принципом через існуючу мережу стаціонарних арсеналів, баз, складів, центрів забезпечення у загальній системі матеріально-технічного забезпечення ЗС України.

Матеріально-технічне забезпечення формувань інших міністерств, органів виконавчої влади відбувається за рахунок відповідних міністерств та відомств.

Разом з цим на сьогодні існує організаційна та практична проблема щодо накопичення озброєння і військової техніки, інших матеріальних ресурсів у непорушному запасі для інших військових формувань на особливий період.

Список використаних джерел:

1. Інформаційно-аналітичні матеріали щодо досвіду та уроків внутрішнього воєнного конфлікту та збройної агресії проти України (зима-літо 2013-2014 років). Київ : НУОУ, 2014. 23 с.
2. Світова гібридна війна: український фронт: монографія / за заг. ред. В.П. Горбуліна. Київ : НІСД, 2017. 496 с.
3. Про затвердження Положення про територіальну оборону України : Указ Президента України від 23.09.2016 р. № 406/2016 / Президент України. Офіційний вісник Президента України.

ГЕОГРАФІЧНІ НАУКИ

Шинкаренко У.Ю.

студент,

*Київський національний університет
імені Тараса Шевченка*

ВПЛИВ ТЕХНІКО-ТЕХНОЛОГІЧНИХ ФАКТОРІВ НА РОЗВИТОК ЕЛЕКТРОННОГО ТУРИЗМУ (НА ПРИКЛАДІ ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ)

Серед багатьох зовнішніх факторів, що впливають на розвиток туризму можна відмітити інноваційні процеси, що відбуваються в середовищі науки і техніки. Адже саме вони забезпечують появу нових видів послуг таких як: електронні системи бронювання в готелях, електронні системи продажу авіаквитків, інтернет-реклама, Е-комерція (у мережі інтернет наприклад, створення віртуальних турагенств) і т.д.

Аналізуючи вплив даних чинників на туризм Житомирської області, можна відмітити, що регіон намагається бути в тренді сучасних технологій. Прикладом може служити реформування транспортної системи та оптимізація маршрутів. Для цього було запроваджено систему оплати проїзду за допомогою електронного квитка-карта житомирянина. Також на 13 зупинках громадського транспорту встановили електронні табло з графіком руху. Вони обладнані Wi-Fi-роутерами, USB-зарядками та камерою спостереження, під'єднаною до міської системи безпеки. Важливим моментом стало оновлення сервісу GPS-моніторингу громадського транспорту, завдяки якому можна в режимі реального часу відстежувати маршрут громадського транспорту та час прибуття на зупинку з урахуванням швидкості руху. У маршрутних таксі Житомира з'явилися наклейки з QR-кодом. Просканувавши його смартфоном пасажери можуть залишити відгук про свою поїздку в кожному конкретному автобусі. Розбудова туристичної інфраструктури без інформаційного супроводу не сприятиме монетизації туризму. Саме тому про туристичні об'єкти, логістику та події потрібно писати статті, знімати відео та фото, створювати тематичні сайти та сторінки в соціальних медіа. Відповідно

до цього Житомирський обласний туристичний інформаційний центр створив проект 3D Житомирщина [3]. У якому будь-який подорожуючий може не виходячи з будинку відвідати музеї, театри та інші цікаві визначні об'єкти. Не в усіх районах досліджуваного регіону, а поки що в найбільш туристичних створено туристичні маршрути з QR-кодизацією. Наприклад, у Бердичеві було презентовано унікальний туристичний маршрут містом із застосуванням сучасних технологій під назвою «Слідами доктора Шеренціса». Відсканувавши смартфоном QR-код, мандрівники можуть ознайомитися з місцями, до яких має відношення Давид Шеренціс, меценат і будівничий міста, та поринути в атмосферу початку XX ст. Однак такі технології застосовуються не повсюдно, оскільки 3G-інтернет ще не такий потужний, і смартфон не завжди може відкрити карту, через що створюються незручності для самого туриста. Схожа технологія була застосована і в м. Коростень, однак QR-коди були додані на саму пам'ятку. За допомогою цього туристи можуть самостійно отримувати більш цікаву та насичену інформацію про історію Коростеня. У подальшому встановлення таких кодів було зроблено на військовій техніці, що розміщена біля військово-історичного комплексу «Скеля» [1]. В Овручі також була застосована практика встановлення туристичних інформаційних стендів, на яких розміщено відомості про об'єкти, їх фото та QR-коди, завдяки яким можна дізнатися більше. Власне у самому Житомирі реалізується проектна пропозиція по створенню системи туристичної міської навігації. Наразі елементів міської навігації в Житомирі немає. Однак відомо, що розмістити інформаційно-картографічні стенди планують на вокзалах, автостанції, площі Перемоги, районі музичної фабрики та вказівників в історичному центрі міста. Вказівники будуть виготовлені із урахуванням сучасних урбаністичних тенденцій, нанесення буде об'ємним, двомовним, а фарби дозволять побачити написи навіть у темну пору. Щодо інформаційних щитів, то картографічна основа з відміткою «точки розташування» дасть змогу швидко зорієнтуватись та спланувати подальший маршрут руху, а також обрати громадський транспорт за маршрутом. Інформація з телефонами служб таксі, засобів розміщення, розташованих в центрі міста, музеїв та ін. зробить перебування гостей міста комфортним та змістовним. Інформація на щитах також планується розміщуватись двомовно.

Що стосується інфраструктурних об'єктів, то забронювати місце в готелі на даний момент можна зробити через онлайн сайти, також

існують відповідні офіційні сторінки закладів харчування. Допомогти у виборі туру, можуть онлайн-консультанти, які є в багатьох туристичних фірмах. Однак на даний момент можна відмітити поступову зміну у зверненні потенційних мандрівників до посередників у вигляді туристичних фірм. Майбутній турист може сам ознайомитися з цінами авіаквитків, порівняти послуги авіакомпаній та обрати найбільш вигідніші для себе використовуючи Web-сайти готелів та інших закладів послуг. Таким чином людина може побачити прайс-лист установи, з представленим ціновим діапазоном, що в більшій мірі відрізняється від того який пропонують туристичні агенції. Тому зараз більшість мандрівників почали активніше використовувати такі інновації як електронна віза та електронний квиток. У Житомирській області функціонує міжнародний аеропорт «Житомир» ім. С. Корольова, однак на даний момент він виконує роль літньої бази для обслуговування літаків авіакомпаній »YanAir», SkyUp, Bravo, «Буковина», Belavia. Також використовується як логістичний центр і вантажний термінал. Не дивлячись на це у Житомирській області активно розвиваються онлайн послуги, зокрема у 2016 році на базі Google maps було запущено інтерактивний атлас Житомирщини [4]. Котрий був розроблений виключно на авторському матеріалі подорожей здійснених власне його авторами. Завдяки цьому потенційні туристи зможуть відвідати більшу кількість пам'яток про які не написано у Вікіпедії або ж не зроблено жодної світлини. Також у 2018 році у Житомирі було створено Житомирський обласний туристично-інформаційний центр, котрий містить власну офіційну сторінку, де кожен бажаючий може знайти для себе корисну інформацію про заклади розміщення та харчування, заклади відпочинку, розваг і т. д [2].

У подальшому планується, ще багато регіональних програм, які направлені на промоцію туристичного потенціалу Житомирщини. А саме на розповсюдження електронної (інтернет-портал, електронний довідник, мультимедіа), друкованої (буклети, путівники, карти, схеми, та іншої продукції про туристичний потенціал Житомирської області; проведення QR-кодизації, створення «портів» інформаційного забезпечення на основних напрямках при в'їздах в область (фотозони, електронні кіоски, інформаційні стенди) для туристів з різними формами пересування. Варто зазначити, що завдяки проведенню маркетингових досліджень у сфері туризму, було виявлено, що у найвідомішому та найвідвідуванішому музеї космонавтики ім. С.П. Корольова, не має

власного сайту. Відповідно одразу ж було створено сторінку через яку можна замовити інтерактивну екскурсію на зорельоті «Еней».

Також враховуючи певні вікові, статеві, соціально-економічні характеристики можна відмітити, що однією з ключових маркетингових стратегій в електронному туризмі може бути телебачення, радіо та Інтернет, за допомогою яких можна поширювати інформацію різного напрямку: природно-географічну, краєзнавчу та туристичну. У Житомирській області налічується 8 місцевих телеканалів, у 7 з них транслюються передачі географічного спрямування. Це телепрограми про подорожі, історико-краєзнавчі або природничі такі як: «Мандруюмо вдома», «Двоколісні хроніки», «Своя земля» і т. д. Однак використання даних засобів для пропагування розвитку внутрішнього туризму має своє недоліки. Котрі відображаються слабким розвитком технічного охоплення території, проблемою подачі сигналу. Проте все ж використання інтернет-ресурсів про туризм та відповідних телепередач володіють здатністю до наочності представлення різної інформації про туристичні об'єкти та послуги.

Прикладом інтеграції науки та практики в сфері туризму може служити навіть створення туристичного логотипу для Житомирської області у 2020 році. Котрий одразу ж став активно використовуватися для розробки сувенірів, демонструватися на різних презентаціях, форумах тощо. Адже створення логотипу так само відображає рівень науково-технічного прогресу через інструменти його створення та поширення. А також шляхом проведення експериментальних досліджень зацікавившись певною тематикою створення логотипу відбувається протягом декількох стадій: аналізу, генерації ідей, розробки та власне затвердження.

У підсумку можна сказати, що Житомирська область проводить відповідну політику та проекти націлені на формування туристичного іміджу регіону шляхом забезпечення внутрішньої і зовнішньої комунікаційної доступності. Головним регіональним органом, що виконує певні завдання у сфері туризм є Туристичний інформаційний центр. Завдяки його функціонування здійснюється *розвиток рекреаційно-туристичної інфраструктури (закладів розміщення, харчування, розваг; створення та маркування туристичних зон, парків, маршрутів; опис об'єктів, влаштування інформаційних та навігаційних стендів, табличок, знаків; влаштування міських кемпінг зон, інше).*

Список використаних джерел:

1. Житомирська Міська Рада [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zt-rada.gov.ua>
2. Житомирський обласний туристичний інформаційний центр [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://tic.zt.ua/component/content/article/slider/327-pro-tic?Itemid=181>
3. Інформаційна картка проекту регіонального розвитку, який може реалізовуватися за рахунок коштів державного бюджету, отриманих від Європейського Союзу «Створення Житомирського регіонального туристично-інформаційного центру» [Електронний ресурс] / 2016. – Режим доступу: https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2017/09/67_Tur_ZHit-IK.pdf
4. Туристична Житомирщина (інтерактивний атлас) [Електронний ресурс] // Форуми «EX-USSR – Туристический форум. Путешествия и походы Украина – туристический форум. Туризм в Украине. – 2016». – Режим доступу: <http://eurotourist.club/viewtopic.php?t=112794>

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ

Пронь Л.М.

аспірантка,

Інститут післядипломної освіти та довузівської підготовки

Прикарпатського національного університету

імені Василя Стефаника

ПРОГРАМА СТИМУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ОБ'ЄДНАНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ПІД ЧАС ПАНДЕМІЇ COVID-19

Станом на 22.07.2020 р. в Україні [2] виявлено хворих на COVID-19 – 60995 осіб, одужало 33172, померло 1534; в світі [5] виявлено хворих – 14731563, померло – 611284 осіб. До 31 серпня 2020 року Кабінет Міністрів України продовжив адаптивний карантин [3].

Поширення коронавірусної хвороби позначилося на макроекономічних показниках Івано-Франківська та області. Знизилися обсяги реалізації продукції місцевими підприємствами: у харчопереробній галузі на 47%, на машинобудівних підприємствах та підприємствах, які виробляють металеві вироби – на 13%. Загалом знизився обсяг реалізованої продукції на 25% [4].

В Івано-Франківську 03.06.2020 р. відбулося засідання Штабу, який підсумував результати рішень, які були прийняті для підтримки місцевого бізнесу. Кромкач Н., начальник управління економічного та інтеграційного розвитку представила проєкт Програми, яка спрямована на відновлення Івано-Франківської об'єднаної територіальної громади (далі – ОТГ) [1].

Згідно з Програмою протягом квітня-травня 2020 року: звільняються на період з 1 по 30 квітня 2020 року платники податку I та II групи від сплати податкових зобов'язань; з 1 по 31 травня 2020 року зменшується ставка єдиного податку для платників єдиного податку I та II групи; звільняється від сплати за користування всесезонними торговими майданчиками, стаціонарними атракціонами; скорочується до

10 календарних днів термін розгляду адміністративних послуг (не всіх); на період з 21 травня 2020 року до 1 січня 2021 року зменшується на 50% плату за розміщення об'єктів дрібної роздрібно торгівлі, проведення ярмарків, надання послуг у галузі розваг; з 12 та з 17 березня 2020 року до закінчення карантину звільняються від орендної плати орендарі комунального майна, які розташовані в закладах освіти та які знаходяться на балансі Департаменту культури Івано-Франківської міської ради, а також ті, які використовуються під перукарні, під майстерні з ремонту взуття та одягу, які торгують непродовольчими товарами; протягом 2020 року інформують і роз'яснюють які заходи проводяться для підтримки суб'єктів малих суб'єктів підприємництва, які є державні та міжнародні програми підтримки, консультуватимуть щодо участі підприємців в них; у серпні-вересні 2020 року проведуть конкурс стартапів для надання грантів на інноваційні проекти, які спрямовані на переведення бізнесу в онлайн формат; з квітня по грудень 2020 року запланувати проінформувати населення про місцевих виробників та їхню продукцію, підтримати підприємців на ярмарках та виставках, забезпечити збільшення обороту роздрібно торгівлі; сформувати конкурентне середовище; планують розвивати дуальну освіту, налагоджувати в III кварталі 2020 року співпрацю між вищими навчальними закладами та підприємствами; для підтримки місцевих товаровиробників планують організувати виставки та ярмарки під відкритим небом; формуватимуть імідж підприємницької громади; просуватимуть місцевих виробників на зовнішні ринки; протягом липня-грудня 2020 року один раз на місяць заплановано зустрічатися на бізнес-сніданках представникам малого та середнього бізнесу та міському голові для обговорення проблемних питань та пропозицій, які спрямовані на якісну комунікацію, ефективну взаємодію, на розвиток і ріст економіки, на створення в кожній галузі міста нових кластерів; проведення протягом 2020-2021 років ринкових досліджень для виявлення товарів, які можна замінити внутрішнім виробництвом; створення Ресурсного центру, який буде сприяти самозайнятості населенню, розвитку бізнесу; в 2020 році провести дизайн конференцію Design Village, щоб залучити більшу кількість спеціалістів; створити умови для розвитку IT-середовища; в рамках транскордонної програми «Румунія-Україна 2014-2020» в професійних школах та училищах Івано-Франківська запроваджується підхід STEAM-освіти; плануються воркшопи, табори, інформаційні компанії, робочі зустрічі, закупівля

обладнання для навчальних закладів; щомісячно проводитиметься спілкування суб'єктів підприємницької діяльності із контролюючими органами, щоб не допустити порушення трудового законодавства підприємцями; в червні 2020 року – навчання дистанційному управлінню бізнесом та бізнес-аналітиці під назвою Digital Marketing; проведення бізнес-форуму для підприємців, щоб поглибити їхні знання у сфері управління бізнесом; проведення тренінгів інтенсивних; безкоштовне навчання до середини 2021 року для представників бізнесу на теми: «Управління бізнесом онлайн», «Брендинг і реклама: втримати позиції на ринку в умовах кризи», «Криза та управління змінами – як бізнесу швидко диверсифікувати і переорієнтувати власну діяльність», «Бізнес в онлайні – як продавати через Фейсбук та Інстаграм», «Віддалене управління командами», «Психологічні аспекти ведення бізнесу: відновлення після кризи», «Трансформований ринок праці: що чекає бізнес у майбутньому?», «Аналітика для бізнесу: інструменти і кейси» (усі напрямки безкоштовного навчання спрямовані допомогти бізнесу адаптуватися до умов, спричинених кризою, карантинном).

В Програмі була прописана «Підтримка розвитку міської ОТГ», до якої було включено наступні пункти: залучити науковців, щоб вирішувати економічні та соціальні питання розвитку ОТГ; підготувати проекти, які б вирішували соціально-економічні питання, і які б відповідали цілям розвитку Івано-Франківської міської ОТГ; стимулювати протягом 2020-2021 років розвиток екологічно чистого підприємництва; формувати кластерні об'єднання; в липні-грудні 2020 року провести серед сільських громад дослідження (комплексний аудит) для утворення бази про ресурси та наявний потенціал: людський, земельний, рекреаційний, природний, промисловий тощо; відмітити які сфери є перспективними, які потребують інвестицій та підтримки; визначити проекти, ініційовані громадою, і які потрібно підтримати і надати супровід для їхньої реалізації; протягом 2020-2021 років провести інвентаризацію земель, які увійшли в Івано-Франківську міську об'єднану територіальну громаду, щоб виявити земельні ділянки, які не задіяні, і які можна запропонувати потенційним інвесторам; протягом 2020-2021 років прорахувати зростання надходжень плати за землю, провівши нормативну грошову оцінку тих земель, які приєдналися до Івано-Франківської міської об'єднаної територіальної громади; протягом 2020-2021 років підготувати проекти землеустрою типу грінфілд, щоб залучити інвестиції в економіку громади, щоб розвинути механізм

соціально-економічної самодостатності Івано-Франківської міської об'єднаної територіальної громади; протягом 2020-2021 років активно просувати місцевий бренд, позиціонувати бренд Івано-Франківської міської об'єднаної територіальної громади; розвивати зелений туризм в Івано-Франківській міській об'єднаній територіальній громаді шляхом партнерства органів місцевого самоврядування з громадською організацією «Науково-аналітичний центр Івано-Франківської міської об'єднаної територіальної громади», з суб'єктами господарювання; відродити депресивне село, самозайняти мешканців сіл, покращити якість життя громадян; покращити інвестиційний клімат; сформувані базу даних готелів чи зелених садиб, якими займаються місцеві підприємці; протягом 2020-2021 років оптимізувати, наповнити, просувати туризм через туристичний сайт Івано-Франківська.

Третім пунктом Програми зазначено «Соціальний захист і безпека», який включає в себе наступні пункти: в червні 2020 року для підтримки непрацюючих пенсіонерів, які отримують не більше 2100 грн., виплатити по 300 грн., як одноразову соціальну матеріальну допомогу з бюджету об'єднаної територіальної громади (приблизно 10 тис. осіб); в 2020 році надати працівникам закладів охорони здоров'я, які безпосередньо допомагали пацієнтам із коронавірусною хворобою, одноразову матеріальну допомогу, як стимулювання; в 2020 році надати матеріальну допомогу працівникам закладів охорони здоров'я, які перехворіли на COVID-19; створити в 2020 році резервний фонд усіх необхідних засобів для забезпечення безпеки пацієнтів та медичного персоналу, а саме: засобів індивідуального захисту, медикаментів, антисептиків тощо; в 2020 році придбати дихальну апаратуру у відділення інтенсивної терапії, анестезіології закладів охорони здоров'я для того, щоб надавати медичну допомогу високого рівня; в 2020-2021 роки придбати лабораторне обладнання, яке необхідне для покращення діагностики захворювань в закладах охорони здоров'я, а саме: аналізатор гематологічний, біохімічний аналізатор, аналізатор газів крові тощо; запровадити серед медичних працівників добровільне медичне страхування для того, щоб соціально підтримувати їх; в 2020 році вакцинувати проти грипу медиків, які мають «перший контакт» з пацієнтами, для того, щоб знизити захворюваність медиків на грип; в 2020 році розвинути в селах заклади охорони здоров'я (с. Братківці, с. Підлужжя, с. Черніїв, АЗПСМ та ін.); в 2020 році провести капітальні

ремонти в закладах охорони здоров'я для мало мобільних груп населення [4].

Програма фінансуватиметься з бюджету та з інших джерел, які не заборонені чинним законодавством. Програма Івано-Франківської міської ОТГ спрямована на широкий спектр заходів, має на меті послабити економічні наслідки від пандемії, та створити умови, щоб відновити ділову активність, щоб покращити показники соціального та економічного розвитку Івано-Франківської міської ОТГ.

Список використаних джерел:

1. Відбулось чергове засідання Штабу з відновлення економіки Івано-Франківської ОТГ. URL: http://market.mvk.if.ua/uk/news/57_%D0%92%D1%96%D0%B4%D0%B1%D1%83%D0%BB%D0%BE%D1%81%D1%8C-%D1%87%D0%B5%D1%80%D0%B3%D0%BE%D0%B2%D0%B5-%D0%B7%D0%B0%D1%81%D1%96%D0%B4%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%A8%D1%82%D0%B0%D0%B1%D1%83-%D0%B7-%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%BB%D0%B5%D0%BD (дата звернення: 20.07.2020).
2. Коронавірус в Україні: офіційний інформаційний портал Кабінету Міністрів України. URL: <https://covid19.gov.ua/> (дата звернення: 22.07.2020).
3. Новини органів влади від 22.07.2020 р. / Урядовий портал : Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/> (дата звернення: 22.07.2020).
4. Про Програму стимулювання економічного розвитку Івано-Франківської міської об'єднаної територіальної громад. Рішення Івано-Франківської міської ради № 158 від 19.06.2020 р. / Нормативні акти Івано-Франківської міської ради. URL: <http://www.namvk.if.ua/dt/463659/> (дата звернення: 22.07.2020).
5. Coronavirus disease (COVID-19) pandemic / World Health Organization. URL: <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019> (дата звернення: 22.07.2020).

Самофалов Д.О.

докторант,

Одеський регіональний інститут державного управління

Національної академії державного управління

при Президентові України;

кандидат медичних наук,

Заступник директора

Південного міжрегіонального департаменту

Національної служби здоров'я України

**ДЕРЖАВНА СТРАТЕГІЯ КОМУНІКАТИВНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ В ПУБЛІЧНОМУ АДМІНІСТРУВАННІ
ОХОРОНОЮ ЗДОРОВ'Я ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА
ПОДОЛАННЯ ПАНДЕМІЇ COVID-19**

Актуальність: Відповідно до заяви голови Всесвітньої організації охорони здоров'я Tedros Adhanom Ghebreyesus сьогодні весь світ опинився на terra incognita боротьби з пандемією COVID-19, адже коронавірус розповсюджується дуже швидко і він в багато разів небезпечніше грипу H1N1. Майже дев'ять мільйонів випадків вже зареєстровано, та півмільйона вже втратили життя через цей вірус по всьому світу. Крім того багато експертів прогнозують другу хвилю за рахунок «глобальної взаємопов'язаності», яка, ймовірно, буде мати гірший перебіг та призведе до більшої кількості летальних випадків. У відповідь на загрозу пандемії коронавірусу держави усього світу розробили перелік заходів громадського здоров'я (public health), які включають в себе дії окремих громадян, закладів охорони здоров'я, урядових інституцій, не урядових організацій та громад, які спрямовані на зупинення пандемії COVID-19. Одним з наріжних каменів цих заходів виступає комунікативна стратегія [1; 2].

Мета: аналіз зарубіжного досвіду щодо стратегії комунікативної діяльності та впровадження комунікативних інструментів в охорони здоров'я в умовах пандемії та тотального карантину.

Виклад основного матеріалу. Сьогодні, на думку ВОЗ, необхідно вжити безпрецедентних заходів для ліквідації нової коронавірусної

пневмонія, що була кваліфікована 30 січня 2020 року, як всесвітній виклик системі публічного здоров'я [2].

Відповідно до проведеної оцінки зарубіжної літератури визначено, що різні країни по різному забезпечують такі важливі напрямки як публічне управління та адміністрування комунікативною діяльністю, комунікацію в публічному управлінні та адмініструванні в охороні здоров'я та громадського здоров'я.

В багатьох наукових працях доведена необхідність розробки стратегії комунікативної діяльності для забезпечення найкращої відповіді на виклики та як найшвидшого подолання пандемії COVID-19 [8].

Вивчивши комунікативну діяльність різних країн, особливо тих які швидко і вдало відповідали на загрозу пандемії, Legido-Quigley та співавтори визначили стратегії завдяки розповсюдження захворювання в цих країнах було не значним, а системи охорони здоров'я змогли гнучко адаптуватись до роботи в нових умовах пандемії.

Деякі країни, такі як Гонконг та Сінгапур використали ті самі стратегії, що були задіяні під час епідемій Тяжкого гострого респіраторного синдрому (TPPC) (Severe Acute Respiratory Syndrome (SARS) в 2002–03 в Гонг-Конзі та Сінгапурі, H5N1 пташиного грипу в 1997 в Гонг-Конзі, та грипу типу H1N1 в 2009 роках, та показали хороші результати. Відповідно до стратегії була налагоджена координація між міністерствами, відомствами та закладами. В свою чергу реакція Японії була дещо запізнілою, що привело до початку комунікацій та координаційної роботи щодо пандемії тільки в Лютому 2020 року, що призвело до декількох погано контрольованих спалахів.

Однак були типові проблеми з якими стикнулися усі три країни щодо інтеграції та координації сервісів. В Сінгапурі значний акцент було зроблено на дистанційні зустрічі між менеджерами Регіональних Систем охорони здоров'я, директорами ЗОЗ та представниками Міністерства охорони здоров'я. В Японії та Гонг-Конзі не було розроблено схеми комунікацій між представниками органів управління та представниками закладів охорони здоров'я.

В подоланні коронакризи суттєвою проблемою стали публічні комунікації в громадському здоров'ї, які повинні були висвітлювати ризики, адже дуже важливим є питання кому довіряють громадяни: офіційним джерелам або чуткам та дезінформації.

Міністерство Охорони здоров'я Сінгапура щоденно інформувало щодо ситуації з пандемією використовуючи сучасні канали – Telegram та

WhatsApp групи, до яких були залучені лікарі, мікробіологи, вірусологи які відповідали на запитання та спростовували не достовірну інформацію яка циркулювала в спільноті [5].

На думку Raina M. Merchant та Nicole Lurie сьогодні, особливо під час пандемії соціальні медіа отримали дуже важливу роль не тільки в плані інформування та наданні інформації від органів управління, але і стали потужним комунікативним інструментом для підтримання соціальних зв'язків та надання першої психологічної допомоги. Що призводить до логічних висновків про необхідність використання соціальні медіа для підвищення обізнаності про потреби різних груп та для розробки нових методів для громади для мобілізації ресурсів та підтримки за відсутності фізичного контакту [3].

В цілому стратегія комунікацій в громадському здоров'ї щодо пандемії була побудована на соціальній відповідальності та навчанні щодо порядку дій під час пандемії. Слід зауважити важливий внесок не тільки традиційних медіа (Телебачення та друкована продукція), але і значну роль спрямованої комунікативної діяльності через соціальні мережі та групи в месенджерах. Крім того зазначено ефективну та своєчасну реакцію на неправдиву інформацію від веб-сайту міністерства Охорони здоров'я та інших державних органів [4].

Wilder-Smith дослідив стандартні заходи громадського здоров'я щодо переривання передачі вірусу від людини до людини в Китаї: ізоляція, карантин та соціальне дистанціювання. Wilder-Smith показав, що під час карантину який охоплює усе суспільство особливо важливо розумно використовувати соціальні медіа, оскільки цей комунікативний канал надає можливість повідомляти про причини карантину, заспокоювати, надавати практичних порад, а також запобігати неправдивим чуткам та паніці [7].

В той же час, на думку Mirco Nacoti та співавторів, стара пацієнт-центрична модель, використана на півдні Італії, Бергамо, показала свою повну нездатність в умовах катастрофічного спалаху COVID-19. Не відбулася координація між лікарями та областями. Як наслідок переповнення госпіталів, підвищення смертності причому не тільки в групах пацієнтів з COVID-19, а і в інших не інфікованих критичних пацієнтів (інсульт, інфаркти, гостра хірургічна патологія тощо) [6].

Висновки:

1. Комунікаційні заходи, що були втілені для координації роботи мережі ЗОЗ для протидії COVID-19 були недостатніми, багато лікарень

перевантажені, що призводить до смертей не тільки серед пацієнтів з COVID-19, але також і інших груп критичних пацієнтів.

2. Комунікативна діяльність в умовах пандемії повинно включати координацію та комунікацію не тільки з госпіталами, а з усією популяцією країни.

3. Використання сучасних каналів комунікації (соціальні мережі, телеграм, вайбер тощо), та миттєве реагування на дезінформацію призводить до кращої адаптації суспільства до заходів громадського здоров'я, а також спрощує подолання психологічних проблем, що виникають під час соціальної ізоляції.

Список використаних джерел:

1. Заявление – Каждая страна должна предпринять самые решительные меры для того, чтобы остановить COVID-19, Заявление для прессы д-ра Hans Henri P. Kluge, директора Европейского регионального бюро ВОЗ [Електронний ресурс] // WHO News release. – 2020. – Режим доступа: <https://www.euro.who.int/ru/media-centre/sections/statements/2020/statement-every-country-needs-to-take-boldest-actions-to-stop-covid-19>

2. Independent evaluation of global COVID-19 response announced [Електронний ресурс] // WHO News release. – 2020. – Режим доступа: <https://www.who.int/news-room/detail/09-07-2020-independent-evaluation-of-global-covid-19-response-announced>

3. Merchant R. M., Lurie N. Social media and emergency preparedness in response to novel coronavirus // Jama. – 2020.

4. Lee V. J., Chiew C. J., Khong W. X. Interrupting transmission of COVID-19: lessons from containment efforts in Singapore // Journal of Travel Medicine. – 2020.

5. Legido-Quigley H. et al. Are high-performing health systems resilient against the COVID-19 epidemic? //The Lancet. – 2020. – Т. 395. – № 10227. – P. 848-850.

6. Nacoti M. et al. At the epicenter of the Covid-19 pandemic and humanitarian crises in Italy: changing perspectives on preparation and mitigation // NEJM Catalyst Innovations in Care Delivery. – 2020. – Т. 1. – № 2.

7. Wilder-Smith A., Freedman D. O. Isolation, quarantine, social distancing and community containment: pivotal role for old-style public health measures in the novel coronavirus (2019-nCoV) outbreak // Journal of travel medicine. – 2020. – Т. 27. – № 2. – С. taaa020.

8. Wong J. E. L., Leo Y. S., Tan C. C. COVID-19 in Singapore – current experience: critical global issues that require attention and action // Jama. – 2020.; Nkengasong J. N., Mankoula W. Looming threat of COVID-19 infection in Africa: act collectively, and fast // The Lancet. – 2020. – Т. 395. – № 10227. – P. 841-842.

ІСТОРИЧНІ НАУКИ

Дрок Л.В.

доцент,

*Національний університет оборони України
імені Івана Черняховського*

ПРОБЛЕМИ КОМПЛЕКТУВАННЯ КОМАНДНИХ ПОСАД ОФІЦЕРСЬКОГО СКЛАДУ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ НА ПОЧАТКОВИХ ЕТАПАХ ПРОВЕДЕННЯ АНТИТЕРОРИСТИЧНОЇ ОПЕРАЦІЇ

Укомплектованість керівних посад у військових частинах (підрозділах) офіцерами спроможними виконувати свої функціональні обов'язки на високому професійному рівні визначають боєздатність військових частин та залежність ходу і результату бойових дій. Тому, дослідження чисельності офіцерського складу Збройних Сил України на початкових етапах проведення Антитерористичної операції (далі – АТО) являється передумовою вивчення бойових спроможностей військ (сил) в ході ведення бойових дій (операцій) та дозволяє виробити рекомендацій по реалізації політики формування професійної складової української армії у відповідності до стандартів збройних сил країн-членів Північноатлантичного Договору.

В результаті тривалих реформаторських заходів військового керівництва, «гібридну війну» проти України, офіцерський склад українського війська зустрів нечисленним, деморалізованим, а армія була розграбованою [1, с. 7].

На кінець 2013 року загальна чисельність Збройних Сил України становила лише 165,5 тис. осіб, у тому числі – 120,9 тис. військовослужбовців, на військовій службі перебувало 32 тис. 600 офіцерів [2, с. 11], скорочення посад офіцерів досягло катастрофічних значень – 77,9 % [3, с. 66] від загальної чисельності офіцерських посад за роки незалежності.

Станом на 01.01.2014 року штатна чисельність офіцерського складу складала 24,9 % від загальної чисельності війська, при чому рівень укомплектованості офіцерами становив лише 20,7 % [3, с. 64]. За рахунок створення нової системи управління Збройними Силами (створення двох нових оперативних командувань та Об'єднаного оперативного штабу), нарощення бойового потенціалу Збройних Сил, шляхом формування нових військових частин бойового складу (мотопіхотних, механізованих, артилерійських, гірсько-піхотної, гірсько-штурмової, десантно-штурмової бригад, бригад морської піхоти, частин спеціальних операцій та інших), чисельність посад офіцерського складу Збройних Сил України за період 2014–2016 рр. вперше збільшилася на 40 %, з 41 327 (станом на 01.01.2014 р.) до 68 492 (станом на 01.01.2017 р.).

Вивчення чисельності категорій старших та молодших офіцерів офіцерського складу командної ланки рівня рота – батальйон – полк – бригада на початкових етапах АТО розкриває динаміку зростання чисельності посад офіцерів в Збройних Силах України у відповідь на збройне вторгнення Російської Федерації на територію нашої держави в Криму та на Сході України. Так, на початок 2014 року кількість посад старших офіцерів становила 51,86 % від загальної чисельності посад офіцерів, молодших офіцерів – 48,13 %. Починаючи з 2015 року, у співвідношенні посад старших та молодших офіцерів в Збройних Силах України, відмічається стале зростання частки посад молодших офіцерів, що наближається до стандартів та норм прийнятих в збройних силах країн НАТО, де частка молодших офіцерів складає близько 60 %, відсоток старшого офіцерського складу становить 40 %. На кінець 2016 року співвідношення категорій офіцерів в Збройних Силах України складало 42,88 % старшого офіцерського складу до 57,12 % молодшого офіцерського складу.

Таким чином, аналіз кількісних показників посад офіцерського складу в Збройних Силах України за 2014–2016 рр. дозволяє стверджувати про позитивну динаміку зміни співвідношення між старшими та молодшими офіцерами, збільшенням кількості молодших офіцерів в порівнянні з старшими у відповідь на виклики та загрози національній безпеці, нарощення чисельності офіцерів командного складу, наближення до стандартів комплектування офіцерського складу прийнятих у збройних силах країн Альянсу.

Ведення бойових дій на сході держави і необхідність підвищення бойових спроможностей сухопутної компоненти Збройних Сил України

змусило військове керівництво переглянути організаційну структуру української армії в сторону збільшення частки бойових частин (підрозділів) Сухопутних військ, що в свою чергу привело до збільшення штатної чисельності молодших офіцерів батальйонної ланки та дозволило на кінець 2016 року досягти потрібного співвідношення молодших та старших офіцерів у складі Збройних Сил України та вийти на рівень показників, встановлених в збройних силах країн-членів НАТО.

Оптимальна модель структури співвідношення посад старших і молодших офіцерів за військовими стандартами НАТО вимагає дотримання принципів виміру статистичних даних в історичному дослідженні, що дозволяє вивчати розвиток процесу з урахуванням чинників впливу та змодельовати варіанти побудови і функціонування структури армії.

Дослідження кадрової політики Збройних Сил України заслуговує подальшого ґрунтовного наукового вивчення, оскільки армія відіграє важливу політичну роль у поглибленні процесів державотворення, у розбудові та реформуванні сектору безпеки і оборони України.

Список використаних джерел:

1. Біла книга антитерористичної операції на Сході України (2014–2016) / під заг. ред. І. Руснака. Київ : НУОУ, 2017. 162 с.
2. «Біла книга 2013. Збройні Сили України». Київ : Міністерство оборони України, 2014. 74 с.
3. Дрок Л. Основні етапи формування офіцерського корпусу Збройних Сил України. *Воєнно-історичний вісник*. Київ : НУОУ, 2020. 1(35). С. 58–73.

Різун Н.Т.

аспірант,

*Львівський національний університет
імені Івана Франка*

УТВОРЕННЯ ДЕРЖАВ У СКАНДИНАВІВ І БАЛТІЙСЬКИХ СЛОВ'ЯН (VIII–XII СТ.): ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА

У середньовічних Норвегії, Швеції, Полаб'ї та Помор'ї тривалий час не було сильної центральної влади і розвиненого апарату примусу. Місцеві еліти не підкорялися якомусь одному правителю і намагалися зберегти незалежність. Знать, вожді та інші суспільні верстви, тобто цілі локальні та регіональні громади, функціонували як окремі політичні організми.

В окреслених устроях основними інститутами влади були *центральні місця* (*central places*) [3, р. 220–225], такі як осередки зібрань і центри язичницького культу, що становили опору скандинавських і слов'янських архаїчних укладів. Навколо цих локацій утворювалися політичні формування різного ґатунку, які можна визначити як прості, компаундні (змішані) та складені (консолідовані) вождівства [5, с. 9]. Вони розвинулися з егалітарних організацій, а згодом стали основою об'єднаної Норвегії та Швеції, забезпечили фундамент ранніх держав у Полаб'ї та Помор'ї.

Прикметно, що у Північній і Східній Європі зазначені процеси відбувалися вкрай повільно. Як стверджує П. Боронь, у слов'ян перехід від племінного до державного ладу проходив особливо довго [1, с. 9]. Ще тривалішими такі перетворення були, зокрема, у полабів і поморян [7, с. 116]. А. Гуревич відзначив аналогічні риси в еволюції суспільної організації скандинавів: «Перше, що впадає у вічі при знайомстві з середньовічною історією скандинавських країн і, зокрема, Норвегії, – це повільність їхнього суспільно-економічного розвитку» [6, с. 371]. Медієвіст пов'язує цю особливість середньовічної Скандинавії «з винятковою стійкістю докласових форм суспільства», до яких, серед іншого, зачисляє так звану військову демократію [6, с. 374], відповідно, її головний інструмент – тінг.

Причини уповільненої трансформації дещо по-іншому пояснив П. Урбаньчик. Виокремивши можливі шляхи консолідації у давніх і середньовічних суспільствах, він продемонстрував усю складність її реалізації. На його погляд, «амбітні лідери і їхнє найближче оточення» [4, р. 246] лише зрідка здобували й утримували власні володіння. Йдеться про економічний, політичний, військовий і релігійний рівні інтеграції. Від першого до останнього вони охоплювали все більшу територію (соціальний і географічний простір у термінології П. Урбаньчика) [4, р. 246].

Так, економіка найчастіше функціонувала у межах локального ринку збуту. Політичні мережі контролю об'єднували дещо більшу територію, проте були обмежені нерозвиненими засобами комунікації, часто занепадали. Військові дії зазвичай досягали ще далі (приблизно на віддаль у сто кілометрів), але давали змогу встановити лише тимчасовий контроль заснований на силі. Вірування охоплювали найбільші території, втім їхні організаційні та мобілізаційні можливості теж були обмеженими, через що потребували додаткової інституційної підтримки [4, р. 246].

Вождівства у різний час існували в усіх частинах світу. Науковці поділяють їх на декілька типів, кожному з яких приписують певні особливості. Деякі з цих утворень із часом об'єднувались одне з одним, і так виникали вождівські конфедерації. На думку Д. Гібсона, «держави, сформовані на основі вождівських конфедерацій, згодом мали федеральний або феодальний характер, і тому спадщиною вождівських конфедерацій були королівства, що їх знаходимо в германських і слов'янських регіонах, такі як держава Меровінгів або Русь, у яких були сильні олігархії та слабкі правителі» [2, р. 228–229]. Такий уклад був перехідним, поєднував племінний і державний періоди, зокрема, в історії скандинавів і балтійських слов'ян. Утім, державотворення та еволюція суспільного ладу не завжди відбувалися лінійно. Так, етапи розвитку полабських і поморських слов'ян не цілком співпадали. Крім того, ці перетворення завершилися у них неоднаково. Б. Флоря і К. Ронін зауважують, що у Помор'ї «процес формування держави... виявився вельми довгим. Але на відміну від Полаб'я тут... цей процес усе ж завершився створенням ранньофеодальної держави на місцевій основі» [7, с. 127]. Попри ці відмінності землі полабських і поморських слов'ян розвивалися подібно. Багато аналогій також простежується в історії тогочасної Скандинавії. Найбільше подібностей існує між шведським і

поморським укладами, кожному з яких була притаманна конфедеративна форма правління [7, с. 130].

У VIII–X ст. скандинави та балтійські слов'яни пройшли подібні етапи суспільно-політичного розвитку. На матеріалах археологічних і писемних джерел простежується консолідація та інтеграція племінних організмів, тобто, перший етап державотворення. В історіографії відзначається повільність окресленої еволюції. Наприкінці X ст. ці процеси ще не завершилися ні в Норвегії та Швеції, ні в Полаб'ї та Помор'ї. Таким чином, уклад у цьому регіоні залишався вкрай архаїчним значно довше, ніж у решті Європи.

Серед усіх цих територій норвезькі землі першими об'єдналися в одну державу. Це відбулося на початку XI ст. за правління Олава Трюгвасона та Олава Святого. Проте і тут централізація остаточно не завершилася до кінця XI – початку XII ст. На той час у Швеції консолідаційні процеси були значно менш вираженими, зокрема, свеї та готи ще не створили єдиного державного формування. Тогочасний шведський устрій можна охарактеризувати, як конфедеративний. Його основою були декілька складених вождівств.

Яскраві паралелі знаходимо в землях полабських і поморських слов'ян. У лютичів, ободритів, щecinців і пижичан була подібна система управління. Перші з них становили союз чотирьох великих племен. Ранньодержавне утворення других було сформоване з ободритів, полабів і вагрів. У Помор'ї функціонувала дещо інша політична організація, ніж у Полаб'ї. Тут більшу роль відігравали новостворені поселення міського типу, великі центри міжнародної торгівлі, кожне з яких було незалежним.

Отже, ранні держави скандинавів і балтійських слов'ян утворювались у подібний спосіб, а саме шляхом об'єднання вождівств різного типу в одне ціле. Найчастіше державотворення відбувалося на територіях існування чималої кількості центральних місць. Основним осередком таких процесів у Норвегії був регіон Вестфольд, у Швеції – регіони Упланд і Содерманланд. У Полаб'ї держави виникли в околицях м. Старград (ободрити), у місцевості поблизу м. Радогощ (лютичі) та на о. Рюген (рани), а в Помор'ї – навколо міських центрів щecinців і пижичан.

Список використаних джерел:

1. Boroń P. «Universa populi multido». Problem uczestnictwa w słowiańskich wiecach plemiennych. *Średniowiecze polskie i powszechne* / Red. I. Panic. 1999. № 1. S. 9–21.
2. Gibson D.B. Chieftdom Confederacies and State Origins. *Social Evolution & History*. 2011. № 10(1). P. 215–233.
3. Skre D. Centrality and places. The central place at Skiringssal in Vestfold, Norway. *Viking-Age Transformations. Trade, Craft and Resources in Western Scandinavia* / Ed. by Z. Glørstad, K. Loftsgarden, London: Routledge, 2017. P. 220–231.
4. Urbańczyk P. Polabian Slavs and processes of political consolidation. *Archaeologia Polona*. 2015. № 48. P. 245–256.
5. Войтович Л.В. Дискусія про ранню державу. *Княжа доба: історія і культура* / Відп. ред. В. Александрович. 2011. № 4. С. 7–16.
6. Гуревич А.Я. Избранные труды: Норвежское общество. Москва: Изд-во «Традиция», 2009. 470 с.
7. Ронин В.К., Флоря Б.Н. Государство и общество у полабских и поморских славян. *Раннефеодальные государства и народности (южные и западные славяне. VI–XII вв.)*. Москва : Наука, 1991. С. 116–137.

КУЛЬТУРОЛОГІЯ

Турчак Л.І.

кандидат мистецтвознавства, доцент,

Київський національний університет культури і мистецтв

ДОСЛІДЖЕННЯ ТВОРЧОСТІ УКРАЇНСЬКИХ МИТЦІВ ЗА КОРДОНОМ (КІНЕЦЬ XIX – ПОЧАТОК XX СТОЛІТТЯ)

Період і XIX початок XX століть був досить складним для певних Європейських країн в тому числі і для України. Це сприяло еміграції інтелігенції за кордон. Так склалося, що митців, прізвища яких тим чи іншим чином пов'язані з Україною, часто вважають представниками російського, американського, європейського мистецтва.

Трагічні для України події XX століття – війна за незалежність 1917-1929 рр., голодомор 1932-1933, 1946 рр., Друга світова війна 1939-1945 рр. супроводжувалися великими хвилями масової вимушеної еміграції. Тисячі українців були відірвані від рідної землі на довгі роки, серед них військові, підприємці, фабриканти, діячі культури, вчені, письменники поети, художники, хореографи, музиканти та ін. [2].

Крилатий вираз «Нашого цвіту – по всьому світу» відомий кожному українцю. До такого «цвіту» належать і українські митці, які стали відомими за кордоном.

Існує значна кількість біографічних фактів, культурологічного матеріалу, який не достатньо досліджений і стосується творчості митців, які внесли значний вклад у світову культуру завдяки своїй праці.

З кінця XX століття в Україні зріс інтерес дослідників, до творчої спадщини митців. Як правило, це статті, есе, монографії тощо, які містять інформацію про діяльність художників, поетів, музикантів, хореографів, які отримали визнання далеко за межами Батьківщини, а їх творчість вплинула на розвиток не лише українського, а і світового мистецтва.

Про образотворче мистецтво за кордоном писали Голубець М. («Монографія» 1920-тих рр. присвячена творчості О. Архипенка), Кубриш Н. (дисертаційне дослідження «Міфопоетика скульптури О. Архипенка та І. Кавалерідзе», 2004 р., де дослідник прослідковує

новаторські ідеї двох відомих скульпторів, один з яких працював у США, інший в Україні), Цвіль В. (у книзі «Невідомий Кандинський» 2017р. автор розповідає про маловідомі факти з життя художника. Зроблено акцент на періоді життя й творчості художника в Україні), Горбачов Д. («Малевич та Україна». 2006 р., у книзі вперше зібрано всі відомі матеріали, які стосуються київського періоду Малевича 1928-1930 років), Белічко Ю. (мографія «Україна в творчості І.Ю. Рєпіна» 1963 р. На думку автора, творчу біографію Рєпіна не можна вважати повною без висвітлення його зв'язків з Україною. Так само неповною є історія українського образотворчого мистецтва без урахування на неї впливів творчості художника. Автор книги вперше зробив спробу систематизації творів митця на українську тематику, подаючи музейний опис творів.) та ін.

Українську пісенну творчість початку ХХ ст., зокрема О. Кошиця, розглянуто в дослідженнях Калуцької Н.Б. (в дисертаційному дослідженні «Мистецька діяльність Олександра Кошиця в контексті музики ХХ сторіччя» 2001 р., простежується культуротворча роль митця на різних етапах розвитку українського мистецтва, аналізується його артистична практика), Салій С. (стаття «Хорові обробки в творчості Олександра Кошиця» 2010 р., в якій проаналізовано хорові обробки О. Кошиця і їх першоджерела, визначено стиль композитора та вплив фольклору на формування музичної мови і виразових засобів митця).

Окремі аспекти життя і творчого доробку Я. Барнича досліджували Н. Ек, Осип Гайський, Степан Пушик (одним із перших підняв питання авторства пісні «Гуцулка Ксеня» 1990 р.), Степан Стельмашук, Людомир Філоненко (монографія про життя і творчість Я. Барнича присвячена 100-річчю від дня народження, 1999 р.) та ін.

Музичну діяльність В. Горовиця в культурному середовищі Києва досліджував Зільberman Ю. (у дисертації «Володимир Горовиць у культурному середовищі Києва кінця ХІХ – початку ХХ століття» відтворено історико-музичний контекст періоду учнівства і початку творчої діяльності піаніста; уточнені і відтворені хронологічні віхи життя В. Горовиця в Києві; досліджено його родовід, виявлено впливовість традицій, що склалися у музичних учбових закладах Києва).

Хореографічне мистецтво, в тому числі творчість В. Авраменка, відображено в дослідженнях І. Книш («Жива душа народу» Вінніпег, 1966 р. Це перше друковане дослідження творчості В. Авраменка вийшло у Канаді. Автор зробила певні узагальнюючі висновки, дала

характеристику майстрові українського танцю, визначила його роль у духовному житті українців, як на західних землях, так і в еміграції.), Косаковська Л. досліджувала «Мистецьку парадигму Василя Авраменка в контексті розвитку української культури XX ст.» (дисертаційне дослідження 2009 р.).

Цікавим і ґрунтовним є дослідження Галини Стельмашук «Українські митці у світі. Матеріали до історії українського мистецтва XX ст.». Книга присвячена українським митцям, які змушені були покинути батьківщину. Автор наводить статті про художників, які поза межами України продовжили працювати, внесли вклад у світовий мистецький процес при цьому не забували про своє походження.

Не зважаючи, на те що українські вчені досліджують творчість митців, художників, музикантів, хореографів... Маємо зауважити, виявилось, що досліджень, присвячених творчості українців за кордоном, не так і багато. Тому тема внеску українських митців у світову культуру та мистецтво залишається актуальною і передбачає подальші дослідження.

Список використаних джерел:

1. Зильберман Ю. Владимир Горовиц и городской культурный ландшафт Киева последней трети XIX – начала XX в. // Київське музикознавство. – К.: НМАУ ім. П.І. Чайковського, КДВМУ ім. Р.М. Глієра, 2003. – Вип. 12. – С. 3-12.
2. Стельмашук Г. Українські митці у світі. Матеріали до історії українського мистецтва XX ст. – Львів: Апріорі, 2013. – 520 с.
3. Турчак Л.І. Творчість Володимира Горовиця у контексті світового мистецтва // Мистецтвознавчі записки. Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв. – 2019. – В. 35. – С. 33-39.

Шинкаренко К.Ю.

студент,

*Київський національний університет
імені Тараса Шевченка*

РЕТРОСПЕКТИВНИЙ ПОГЛЯД НА САКРАЛЬНУ АРХІТЕКТУРУ ЛЕМКІВЩИНИ

Історія Лемківщини – це відблиск не тільки політичних перепитів, які відбувались на українсько-польсько-словацькому порубіжжі, це й унікальна ретроспективна спадщина сакрального архітектурного творіння, залишена етнічним українським населенням – лемками, як надбання, сучасному поколінню. Процес трансформації культурного потенціалу у Центральній та Східній Європі XIX–XX століть відбувався під впливом різних соціальних чинників, зокрема пов'язаних із запозиченням високоефективних методів будівництва сакральних споруд в українських майстрів. Історико – етнографічний вектор північного та південного лемківського краю проходить державними територіями через сучасну Польщу та Словаччину, а щодо української зони – уздовж річок Сян і Лаборець, символічно межуючи на сході із Бойківщиною (Середнє Прикарпаття) і з гуцулами Східного Прикарпаття [1].

Актуальність цієї теми, передусім, полягає у вирішенні низки питань і проблем, які хвилюють українську націю на роздоріжжі епох кінця XX–XXI століттям. Варто з акцентувати увагу і на незаконному знищенні локальних культурних надбань, недостатню реалізацію та впровадження заходів щодо охорони та збереження цих пам'яток; здійснення популяризаторської, науково-просвітницької діяльності не тільки з допомоги капіталу місцевого самоврядування, але й із залученням державного апарату країни та прийняттям відповідних законопроектів; розробка туристично-рекреаційного плану щодо потенціалу території, екскурсій задля огляду, всезагального показу та висвітленню автентичної лемківської архітектури. Різноманітні церковні інституції на території Лемківщини слугують не тільки своєрідним історичним індикатором подій минулого, але й відіграють помітну роль у подальших дослідженнях духовних і релігійних традицій тогочасного населення. Адже, фактично існує залежність конструкцій сакрального

значення з їх молитовно утилітарним призначенням. Відповідно до цього, можна стверджувати про активну взаємодію і формування релігійної свідомості суспільства.

Низький та Західний Бескид – зона розміщення українських верховинців. Так як місцевість доволі лісистогориста, лемки були «відділені від світу», у зв'язку з чим, упродовж багатьох віків зберігали свою автентичність, властивий спосіб життя, мову, звичаї та народне мистецтво [1]. Завдяки «гірській ізоляції» лемківські народні маси, хоч і вбирали у себе польські і словацькі мотиви, проте елементи давньоруської мови та культури залишались міцним плацдармом для локальної ідентифікації населення. Попри складні кліматичні умови та рельєф верхніх частин Карпат, протягом XIV–XV ст. інтенсивно формувалась карпатсько-українська народність, зі своїм сільськогосподарським сектором і побутовими традиціями. Упродовж всього XV століття відбувався соціально-економічний та національно-релігійний гніт з боку шляхетської Польщі, яка загарбницьким методом боротьби встановила панування над землями Лемківщини ще з 40-років XIV ст. Такі фактори як Перша світова війна, Велика Жовтнева соціалістична революція, політичний вектор впливу держав на українські території, різноманітні окупації, прагнення «москофілів» приєднати етнічну територію Лемківщини до Російської імперії, жажлива політика буржуазної Польщі, визвольні рухи, п'ять років перебування під німецько-фашистською владою і постійне дискримінанте відношення до лемків не зуміли стати на зламі подальшого розвитку Лемківщини як суспільно-політичного і культурного центру Карпатського регіону у післявоєнні роки.

Сакральна архітектура – це втілення мистецьких начал буття, мета якої – підвищити духовну самосвідомість людини у релігійному середовищі. Наявність подібних конструкцій у зоні Карпатських Бескидів перш за все залежала від праці поодиноких майстрів і час від часу від зовнішніх чинників. У XVII–XVIII ст. можна простежити деякі риси впливу західноєвропейського барокового стилю на сакральне будівництво лемківського краю, хоча в основному кардинальних змін у зовнішньому вигляді церков не було. Бані і дахи поступово вбирали особливості західноєвропейського барокового напрямку. Структура лемківської церкви на початку XVI і XVII ст. відповідає новорозробленій системі поділу її на три частини: бабінець, вівтар і нава. Виникла така структура на основі уявлень про поділ Всесвіту на

Божественні Небеса, грішників, людей, які воліють до Бога. На Лемківщині високі дзвіниці надбудовували над зрубом бабинця або на каркасі, без опирання на зруб, а над наметовими верхами нави та вівтаря влаштовували барокові завершення [4]. Церкви залишалися переважно триверхими, висота верхів наростала зі сходу на захід, піддашся не розбирались, зруби залишалися відкритими.

На Лемківщині, у залежності від впливів західних чи східних традицій, можна зустріти відповідно північно-західний, північно-східний, північний, південний і південно-східний типи будівель сакрального значення. Головною відмінністю у будівництві лемківської споруди від словацької чи польської залишається ступінчасто-пірамідальна форма у перекритті зрубів. Щодо оздоблень, то найвишуканіше та різноманітніше були прикрашені саме лемківські храми. Але починаючи з XVIII століття та у пізніші часи оздоблення набувало скромнішого характеру [2]. У XIX столітті архітектура Лемківщини продовжувала використовувати у оформленні будівельних споруд прості та ненав'язливі елементи, що відзначились на прикрашанні частини даху. Поступово зникає чіткий поділ між вівтарем і бабинцем. Упродовж цього періоду до лемківської культури починають проникати деталі австрійської архітектури, типовим елементом якої була вежа прямокутної форми. Крок за кроком починають будуватися церкви із нового матеріалу – цегли. Відмінним типом сакрального мистецтва була церква в с. Поврознику. Її стиль притаманний західним районам Лемківщини. Ця доволі скромна на перший погляд конструкція приваблює своїми оптичними ефектами, які проявляються як наслідок у вигляді частих заломів на даху. Найновіший зразок церковного стилю на території лемків – церква в Літовищі Устрицького повіту. Вона знаходиться на межі лемківсько-бойківського стилю, має форму хреста, одну більшу і чотири менші бані. Ще однією візитівкою лемківського сакрального будівництва є автентична Шелестівська церква на Закарпатті [2]. Коли її перевезли та освятили на території міста Мукачева, деякий час вона залишалась недоглянутою, доки не потрапила до Закарпатського обласного музею народної архітектури та побуту в Ужгороді. Церква відноситься до класичного притаманному лемківського стилю народної школи зодчества і вважається найкраще збереженою у цьому місті церквою на Закарпатті.

Важлива роль в збереженні пам'яток відводиться країнам, на території яких проживає етнографічна група – лемки. Зокрема уряд

Польщі, Словаччини та України намагається втілювати у життя програми, які створені з метою підтримки та відновлення культурних цінностей. Наприклад, у 2012 році разом з українською стороною в Польщі було відреставровано єдину дзвіницю, що залишилася від лемківського села Поляни Суровичні після акції «Вісла» в 1947 році. У 2019 році міністерство внутрішніх справ та адміністрації Польщі виділило 53 тис. злотих на роботу Музею лемківської культури в Зиндрановій. З досвіду Словаччини у розгляді підтримки з боку свого населення можна відзначити менш активну політику. Хоча звісно, проводиться аудит пам'яток та контролюється їх стан, задля розвитку фольклорного та зеленого туризму. Значним успіхом у даному питанні може поділитися і наша держава. Україна входить до міжнародної неурядової організації, яка об'єднує українські лемківські організації США, Канади, Польщі, Словаччини, Сербії і Хорватії. Зокрема в межах країни діє Всеукраїнське товариство «Лемківщина» (ВУТЛ), такі ж організації є і у вище згаданих країнах: Польща (Об'єднання Лемків в Польщі (OLP)) та Словаччина (Союз русинів-українців Словацької Республіки). Відповідно ці структури займаються збереженням та відновленням матеріальної культури лемківської етнографічної групи. Хоч й український уряд поки що не виділяє достатньо коштів із загальнодержавного бюджету на пам'яткоохоронну справу, однак намагається брати участь у міжнародних проектах, які націлені на популяризацію дерев'яних церков Лемківщини, з подальшим включенням їх до об'єктів спадщини ЮНЕСКО.

Занесення українських історико-архітектурних пам'яток у Список всесвітньої спадщини людства має неабиякий вплив як на українську громадськість так і на світову спільноту. Лемківщина не стала осередком світових подій, тому, починаючи з 2008 року, до списку неповторних об'єктів була занесена церква св. Миколая у Бодруджалі, Церква Архангела Михаїла в Ладомирові потрапила до списку Світової спадщини ЮНЕСКО в Словаччині. У 2013 році декілька лемківських храмів, зокрема церкви св. Якова у Поворознику, Покрова Пресвятої Богородиці в Овчарах, св. Параскеви у Квятоні, Архангела Михаїла в Брунарах, Архангела Михаїла в Туринському, разом з іншими дерев'яними церквами в Польщі та Україні також стали об'єктами Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО [3].

Отже, апогеєм архітектурного розвитку Карпатсько-українського регіону, території сучасної Польщі та Словаччини став унікальний

лемківський край, який своїми історичними здобутками зумів привернути увагу, без перебільшень, усього світу. Хоч державний уряд України намагається підтримувати культурне становище лемківського краю, але й слід особливо звертати увагу на інструктивно-правовий сектор пам'яткоохоронної справи, який і досі має вкрай слабку систему фінансово-матеріального забезпечення, зокрема на додаткові ремонтно-реставраційні роботи і на брак відповідної спеціалізованої структури, яка б забезпечувала проектно-технічною документацією.

Список використаних джерел:

1. Dzieje Łemków : od średniowiecza do czasów współczesnych / Bohdan Halczak. – Warszawa: Tyrsa, 2014. – 322 s.; 24 cm.
2. Волинець О. Архітектура Лемківщини // Дерев'яна архітектура українських Карпат / Ред. І. Гвозда. – Нью-Йорк: Фундація дослідження Лемківщини, 1978. – С. 42-45.
3. Об'єкти Світової спадщини ЮНЕСКО в Україні : пам'ятка / М-во культури України, Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, Наук. б-ка ; уклад. О. О. Скаченко, наук. ред. Ю. М. Ключко. – К.: Вид. центр КНУКіМ, 2014. – 71 с.: іл.
4. Українська сакральна дерев'яна архітектура = The Ukrainian Wooden Church Architecture : іл. слов.-довід. / Я. М. Тарас; НАН України, Ін-т народознавства. – Львів: [ІН НАНУ], 2006. – 582, с.: іл.

НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА

Пристайко В.В.

головний консультант,

Національний інститут стратегічних досліджень

ОКРЕМІ ПРАВОВІ АСПЕКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ОГОЛОШЕННЯ СТАНУ ВІЙНИ В УКРАЇНІ

Безпекове середовище довкола України складне та динамічне. Через збройний конфлікт на Сході України, воєнно-політичну нестабільність на Близькому Сході, міжнародний тероризм, загрози у кібернетичній сфері, боротьбу за вплив на світові фінансові та енергетичні потоки посилюється глобальна воєнно-політична нестабільність.

Аналіз сучасних воєнно-політичних процесів, які відбуваються у світі, дає усі підстави стверджувати про зміни міжнародних відносин, які викликані прискоренням процесів глобалізації і збільшенням можливості негативного впливу іноземних держав на реалізацію національних інтересів України, пов'язаних із забезпеченням її суверенітету, територіальної цілісності і недопущенням втручання у внутрішні справи. Кардинально підвищилися спроможності і поширилася практика використання воєнних інструментів у досягненні воєнно-політичних цілей окремими державами.

Зазначене потребує здійснювати відповідні заходи з оборони України.

Базовим Законом, що встановлює засади оборони України, а також повноваження органів державної влади, основні функції та завдання органів військового управління, місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування, обов'язки підприємств, установ, організацій, посадових осіб, права та обов'язки громадян України у сфері оборони, є Закон України «Про оборону України» від 6 грудня 1991 р.

Стаття 2 цього Закону визначає, що оборона України базується на готовності та здатності органів державної влади, усіх ланок сектору безпеки і оборони України, органів місцевого самоврядування, єдиної системи цивільного захисту, національної економіки до переведення, за необхідності, з мирного на воєнний стан та відсічі збройній агресії,

ліквідації збройного конфлікту, а також готовності населення і території держави до оборони [1].

Відповідно до п. 21 Воєнної доктрини України, основною метою підготовки держави до збройного захисту національних інтересів є досягнення рівня обороноздатності, достатнього для стримування інших держав від застосування воєнної сили проти України, а в разі воєнного конфлікту – для оперативного і злагодженого переходу держави з мирного на воєнний стан і відсічі збройній агресії, ліквідації (локалізації, нейтралізації) збройного конфлікту, територіальної оборони й цивільного захисту України [2]. Під обороноздатністю держави розуміється здатність держави до захисту в разі збройної агресії або збройного конфлікту, яка складається з матеріальних і духовних елементів і є сукупністю воєнного, економічного, соціального та морально-політичного потенціалу у сфері оборони та належних умов для його реалізації. Досягнення необхідного рівня обороноздатності держави здійснюється шляхом формування і реалізації воєнно-економічної, військово-промислової та військово-технічної політики.

Пріоритетні напрями в організації оборони в Україні, є: – удосконалення системи управління підготовки держави до збройного захисту національних інтересів на основі своєчасного виявлення, аналізу та наукового прогнозування воєнно-політичних ризиків, викликів і загрози застосування воєнної сили проти України; – удосконалення функцій, завдань військових формувань та органів спеціального призначення відповідно до принципу оборонної достатності, оптимізація їх кількісно-якісних параметрів; – ефективне застосування системи кадрового забезпечення централізованого типу, вдосконалення системи здійснення добору кадрів і комплектування військових формувань та органів спеціального призначення у процесі їх професіоналізації; – підвищення оперативних і бойових (спеціальних) можливостей Збройних Сил України та інших військових формувань шляхом оснащення їх відновленими, модернізованими і новими системами озброєння, військової та спеціальної техніки, підтримання на належному рівні боєздатності, мобілізаційної та бойової готовності; – модернізація системи мобілізаційної підготовки держави відповідно до проведених реформ та економічних можливостей; – виконання державних цільових програм реформування та розвитку оборонно-промислового комплексу, розвиток його наукового, науково-технічного та виробничого потенціалу шляхом стимулювання фундаментальних і пошукових досліджень в

інтересах забезпечення обороноздатності держави, створення наукоємної високотехнологічної продукції військового та подвійного призначення з урахуванням необхідності забезпечення раціонального балансу між міжнародною кооперацією, експортом озброєнь і державним оборонним замовленням; – визначення і формування раціональних обсягів непорушних та мобілізаційних запасів, необхідних для забезпечення дій (діяльності) військових формувань та органів спеціального призначення і функціонування національної економіки в особливий період; – розвиток інфраструктури регіонів з урахуванням потреб підготовки території держави до оборони [3, с. 173].

Зазначені напрями більш детально розкрито в Законі України «Про оборону України», у якому визначено заходи, спрямовані на організацію оборони в Україні, а саме: – прогнозування та оцінка воєнної небезпеки і воєнної загрози; – проведення розвідувальної та інформаційно-аналітичної діяльності в інтересах підготовки держави до оборони; – здійснення заходів у зовнішньополітичній сфері, спрямованих на запобігання збройному конфлікту та відсіч збройній агресії; – формування та реалізація воєнної, воєнно-економічної, військово-технічної та військово-промислової політики держави; – розвиток військово-промислового комплексу, створення сприятливих умов для мобілізаційного розгортання галузей національної економіки з метою виробництва озброєння, військової техніки та майна в необхідних обсягах; розвиток військово-технічного співробітництва з іншими державами з метою забезпечення Збройних Сил України, інших військових формувань, утворених відповідно до законів України, та правоохоронних органів озброєнням, військовою технікою і майном, які не виробляються в Україні; – підготовка національної економіки, території, органів державної влади, органів військового управління, органів місцевого самоврядування, а також населення до дій в особливий період та інші [1].

Усі вищезазначені заходи стосуються організації оборони на території України виключно в мирний час. Однак оскільки поняття «оборона» пов'язано насамперед із захистом територіальної цілісності країни від зовнішньої збройної агресії, то законодавством передбачено й низку заходів, що застосовуються в разі безпосередньої збройної агресії з боку іншої держави чи групи держав або загрози нападу на Україну, Президент України приймає рішення про загальну або часткову мобілізацію, введення воєнного стану в Україні або окремих її місцевостях.

Так, у Законі України «Про правовий режим воєнного стану» чітко прописано порядок введення воєнного стану [4]. Слід зазначити, що

зазначений порядок введення воєнного стану було апробовано в Україні у 2019 році.

Варто звернути увагу на досвід держав-членів НАТО щодо оголошення стану війни. У переважній більшості держав оголошення стану війни регулюється власними Конституціями. Так наприклад, в Італії в статті 87 зазначається, що «Президент Італії є командувачем Збройних сил, очолює утворену відповідно до закону Верховну раду оборони (*Consiglio supremo di difesa*), за попереднім рішенням Палат оголошує стан війни», у Франції оголошення війни здійснює парламент (ст. 35 Конституція Франції). Відповідно до вимог статті 116 Конституції Республіки Польща сейм іменем Польської Республіки вирішує щодо оголошення стану війни і щодо укладання миру. Крім цього, він може постановити про стан війни лише у випадку збройного нападу на територію Польської Республіки або якщо міжнародними договорами передбачене зобов'язання спільної оборони від агресії. Якщо Сейм не може зібратися на засідання, про стан війни постановляє Президент Республіки.

У Російській Федерації стан війни оголошується відповідно до статті 18 федерального закону у випадку збройного нападу на Російську Федерацію іншої держави або групи держав, а також у випадку необхідності виконання міжнародних договорів Російської Федерації

Для України одним із головних завдань на найближчу перспективу у сфері оборони держави, визначених Указом Президента України від 8 листопада 2019 року № 837/2019 «Про невідкладні заходи з проведення реформ та зміцнення держави», також є законодавче врегулювання питань пов'язаних з особливостями функціонування держави у разі оголошення стану війни.

Список використаних джерел:

1. Про оборону України : Закон України від 6 грудня 1991 р. № 1932-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 9. – Ст. 106.
2. Про Воєнну доктрину України : затв. Указом Президента України від 24 вересня 2015 р. № 555/2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/555/2015#n17>
3. Сокурєнко В. Особливості організації оборони в Україні / В. Сокурєнко // Підприємництво, господарство і право. – 2017. – № 3. – С. 172-177. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pgip_2017_3_39
4. Закон України «Про правовий режим воєнного стану», (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 28, ст. 250 зі змінами).

ПОЛІТИЧНІ НАУКИ

Богаченко М.М.

аспірант,

*Національна академія державного управління
при Президентіві України*

ПОЛІТИЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ: СУЧАСНІ ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ

Політичний менеджмент – це поняття, що базується на визнанні необхідності розглядати політичний процес як площу зіткнень різноманітних інтересів, що вбирають в себе різноспрямовані впливи, ініціатори та суб'єкти яких переслідують загальні чи специфічні цілі [4; 6]. Відтак, у полі наукового аналізу опиняється покроковий шлях прийняття політичного рішення: аналіз конкретної ситуації, що потребує прийняття рішення; розробка рішення (проекту, програми); затвердження результату розробки й прийняття його до виконання; здійснення ухваленого рішення; вивчення реальних наслідків здійснення рішення і можливості підсилення його позитивних наслідків [2].

Проблема політичного менеджменту завжди цікавила багатьох науковців. Серед зарубіжних науковців можна виділити М. Вебера, А. Гідденса, Р. Дарендорфа, П. Блінда, Б. Ньюмана та інших [8; 9]. Принципово важливою подією для розвитку теорії і практики політичного управління стало використання досягнень класичного менеджменту, сформованого в роботах Ф. Тейлора, А. Файоля, Г. Емерсона, Л. Урвіка, Е. Мейо, П. Дракера, Г. Саймона, А. Етціоні, Л. Берталанфі [7].

Конструктивне визначення терміну передбачає безпосередній опис об'єкта як явища, саме з'ясування об'єктивної форми його існування та структури. В такому аспекті дають визначення політичному менеджменту українські політологи М. Шульга і О. Зубчик. На їх думку, політичний менеджмент – це система управління політичними процесами, основою якої є аналіз тенденцій політичного розвитку з метою передбачення його наслідків та вироблення рекомендацій для

політичного керівництва й забезпечення їх реалізації в політичній практиці [6].

Наведені тлумачення дають змогу сформуванню конкретнішого уявлення про політику як теоретико-прикладний феномен, її особливості, відмінності від державного управління. Політичне керівництво доволі часто плутають або ототожнюють з державним управлінням, хоча державне управління – це безпосередня діяльність тих державних органів і посадових осіб, які підпорядковані політичному керівництву. Інакше кажучи, політичне керівництво як соціальний феномен – поняття значно ширше за державне управління. Так, В. Токовенко зауважує, що політичне керівництво – це державне соціальне управління загальної компетенції, а державне управління (адміністрування) – державне соціальне управління спеціальної компетенції [5].

Політичний менеджмент як система управління політичними процесами охоплює: маркетинговий аналіз кон'юнктури політичного ринку й формування відповідного іміджу «політичного товару», організації, лідера, кандидата, політичної платформи; політичне забезпечення бізнесу; вивчення політичних і соціокультурних факторів, що впливають на ділову активність; зв'язок із громадськістю та професійне політичне лобіювання та інше [3].

Натепер існують такі види політичного менеджменту, як іміджмейкінг, політичний брендинг, виборчі (електоральні) технології, технології політичних союзів, менеджмент політичних конфліктів, політичне лобіювання, виборчі (електоральні) технології, технології політичних союзів, менеджмент політичних конфліктів, політичне лобіювання [1].

У сучасному політичному процесі значення політичного менеджменту постійно зростає. Це спричинює його більшу професіоналізацію та диференціювання.

Як практична діяльність політичний менеджмент розв'язує ряд завдань, а саме: формулювання та ранжування важливих довгострокових цілей, які відповідають вимогам політики та інтересам політичного суб'єкта; оцінювання та критичний розгляд шляхів досягнення цілей, враховуючи зовнішні та внутрішні умови (чинники) середовища, в якому перебуває політичний суб'єкт; вибір, прийняття, реалізація та контроль політичних рішень в умовах існуючої системи та з адаптацією до змін.

Список використаних джерел:

1. Беззуб'як М.Й. Національно-державний пріоритет і громадянське суспільство / М.Й. Беззуб'як // Гілея: Наук. вісник: зб. наук. праць / Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова, Українська АН. – К.: Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2012. – Вип. 66. – С. 580-584.
2. Боброва К. Політичний маркетинг в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку. URL: <http://kyiv.osp-ua.info/index.php>
3. Зиновьев А.П. Политический менеджмент : учеб. пособ. / А.П. Зиновьев, С.А. Морозов, Е. В. Морозова / под ред. А. П. Зиновьева и др. – М. : ИНФРА, 2009. – 236 с.
4. Нежданов Д. Политический рынок: основы типологизации. *Социум и власть*. 2008. № 3. С. 73–82.
5. Токовенко В. В. Політичне керівництво і державне управління: проблеми взаємовідносин та оптимізація взаємодії: Монографія. – К.: Вид-во УАДУ, 2001.
6. Шульга М.А., Зубчик О.А. *Політичний менеджмент*. К.: «Академвидав», 2013. 160 с.
7. Щербак В.М. Політичний менеджмент: наукове поняття та політична практика / В.М. Щербак // Вісник Дніпропетровського університету. Серія: Філософія. Соціологія. Політологія. – 2015. – № 2. – С. 18-24.
8. Blind, P.K., 2007. *Building Trust in Government in the Twenty-First Century: Review of Literature and Emerging Issues*. Presented on 7th Global Forum on Reinventing Government Building Trust in Government, 2007, Vienna, Austria.
9. Newman, B.I. (2010). *Towards the development of a cross-cultural model of voter behaviour*. *European Journal of Marketing*, 44 (3/4), 351-368.

Орлов С.Ю.

студент,

Науковий керівник: Дорош Л.О.

кандидат політичних наук, доцент,

Національний університет «Львівська політехніка»

СУПЕРЕЧЛИВІ АСПЕКТИ ЗАКОНУ ПРО НАЦІОНАЛЬНУ БЕЗПЕКУ ГОНКОНГУ

З 1997 року Гонконг був переданий під контроль Китайської Народної республіки (КНР) у рамках політики «Одна країна – дві системи». Хоча з самого початку влада КНР наполягала на повній інтеграції Гонконгу до складу материкового Китаю, проте з приходом

Ден Сяопіна, урядом Китаю було розроблене відповідне компромісне рішення [8]. Це рішення було закріплено у «Об'єднаній китайсько-британській декларації з питання передачі Гонконгу» 1984 року. Згідно з цією декларацією, демократичні процеси та стиль життя у Гонконзі мають залишатись незмінними до 2047 року [3].

Як зазначав голова та засновник партії «Об'єднаних демократів Гонконгу» Мартін Лі, Ден Сяопін розумів концепцію «Одна країна – дві системи» як таку, у рамках якої Гонконг зміг би показати шлях розвитку Китаю, для того, щоб КНР удосконалилась та «наздогнала Гонконг» [4]. Проте, таке бачення відносин за наступника Ден Сяопіна Цзян Джеміна було змінено на першопочаткове. Таким чином, посилились спроби введення в дію різного роду законодавчих актів для втілення у життя попередніх ідей.

У 2017 році Сі Цзиньпінем була проголошена «Китайська мрія», головна ідея котрої – побудова до 2049 року міцної країни-лідера в сфері інноваційних технологій, із сильними армією та міжнародним впливом. Як зазначає професор Е.С. Еріксон, «Китайська мрія» також вимагає прямого контролю за Гонконгом, інкорпорації Тайваню і вирішення територіальних конфліктів із сусідами [2].

Питання інкорпорації Гонконгу, у свою чергу, почало відігравати все більшу роль, особливо після обрання головою адміністрації Гонконгу Керрі Лам у 2017 році. Тоді серед суспільства Регіону почало зростати занепокоєння щодо зростання впливу КНР на внутрішню політику автономії. Підписання у березні 2019 року «Білля про екстрадицію» почало нову політичну кризу у особливому адміністративному районі (ОАР), котра позначилась рекордним падінням довіри до влади Керрі Лам до позначки у 9.1%, станом на 25 лютого 2020 року [5]. Як зазначає професор Сіє Тао: «Іншими словами, Пекін більше не дозволить продемократичним рухам дестабілізувати Гонконг» [12].

Подальші зрушення у політичній кризі почались після прийняття Постійним Комітетом Всекитайського зібрання народних представників 30 червня 2020 року «Закону Китайської Народної Республіки щодо забезпечення національної безпеки в особливому адміністративному районі Гонконг» (далі – Закон «про національну безпеку»; Закон). Вже за перші дні після його оприлюднення він викликав низку суперечностей, які змінили позиції Західних держав щодо протестних подій у Гонконзі, що почались у 2019 році.

Хоча й спроба імплементації схожого нормативного акту була зроблена ще у 2003 році материковим Китаєм через «Білль про національну безпеку 2003 року», проте він був майже одразу відкликаний у зв'язку з масовими протестами. Як відомо, масові протести, що почались у 2019 році, не припинялись з того часу, а отже, цей фактор став інструментом легітимізації прийняття цього Закону. Таким чином, у 2020 році, згідно з Законом «про національну безпеку», однією з причин його імплементації є «забезпечення безпеки та стабільності у Регіоні».

Обурення у продемократичного суспільства Гонконгу та політичних еліт Заходу викликали саме статті, котрі стосуються понять «сецесія», «саботаж», «тероризм», «змова з іноземною державою або із зовнішніми елементами з загрозою національній безпеці» та визначають міру покарання (статті 20-30), а також статті 38-39 та 55. Так, наприклад, під поняття «тероризм» підпадає «нанесення шкоди транспорту та транспортній інфраструктурі» (пункт 3, статті 24), а досить розмите поняття «провокування ненависті резидентів Гонконгу до уряду КНР» підпадає під поняття «змови з іноземною державою». Обидва злочини передбачають санкцію – від 10-ти років до довічного ув'язнення [9].

Згідно з статтями 38-39, Закон застосовується «до всіх злочинів, що були здійсненні проти ОАР Гонконг поза межами регіону особою, що не є її резидентом» [9]. З в'їздом таких громадян на територію ОАР, вони можуть бути звинувачені у злочинах, заарештовані і піддані суду, не зважаючи на їхній статус.

Стаття 55, наприклад, надає повноваження Офісу Забезпечення Національної Безпеки Уряду (ОЗНБ) КНР можливість здійснювати юрисдикцію у низці справ, якщо «виникла важка ситуація, де Уряд Регіону не в змозі ефективно забезпечувати дотримання цього Закону». Якщо стаття 55 застосовується, то законодавство КНР, що є пов'язане із забезпеченням національної безпеки має бути використане у процесі, включно з тими законами, котрі пов'язані із розслідуванням кримінальної справи, експертизою та притягненням до відповідальності (стаття 57) [9].

Прийняття закону має на меті стабілізувати ситуацію, що виникла на цей час у Гонконзі. Як зазначив Жанг Сяомін, протесні акції є «девіацією», котрі виводять політику «Одна країна – одна системи» на невірний шлях. Таким чином, Закон «про національну безпеку» відновлює стабільність у регіоні [6].

На противагу офіційній позиції КНР, позиція США є зовсім іншою. Пет Тумі назвав цей закон «агресією Комуністичної Партії Китаю проти Гонконгу» [11]. Разом з демократом К. Ван Гуленом, вони запропонували «Акт Автономії Гонконгу», що зобов'язує адміністрацію США накласти санкції на людей, що є причетними до «придушення економіки та свободи слова у Гонконзі», а також проти банків, що співпрацюють з такими людьми [11]. Слід підкреслити, що станом на 2019 рік, серед 2490 регіональних офісів, що знаходяться на території Гонконгу, 18% належать США [1].

Президент Д. Трамп, у свою чергу, назвав такі кроки Китаю «трагічними» та такими, що «придушили свободу Гонконгу». Також ним було заявлено про призупинення в'їзду іноземних громадян з Китаю, як «потенційно небезпечних» [10]. Як зазначає Роберт Дейлі, це матиме безпосередній вплив на більш ніж 4 тисячі міжнародних студентів у США. Слід зауважити, що КНР з 2018 року займає першу позицію по кількості іммігрантів у США.

Резюмуючи усе вищезгадане, можна дійти висновку, що прийняття та імплементація Закону «про національну безпеку» розглядається у КНР та США з різних точок зору. Уряд КНР вважає цей закон лише справою самої КНР, з метою стабілізації ситуації у Гонконзі. Керівництво США та продемократи ОАР, в свою чергу, вважають його підривом усіх прав та свобод жителів Гонконгу та розглядають його як «напад на свободу слова у світі» та порушення договору 1984 року. Тобто, ми можемо вважати, що прийнятий документ є одним із інструментів «санкційної боротьби за вплив» між США та КНР. Найближчим часом цілком ймовірно загострення протистояння між двома найбільшими економіками світу.

Список використаних джерел:

1. Companies in Hong Kong with Parent Companies Located outside HK // Census and Statistics Department (The Government of the Hong Kong Special Administrative Region) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.censtatd.gov.hk/hkstat/sub/sp360.jsp?tableID=134&ID=0&productType=8>
2. Erickson A. S. 'Make China Great Again: Xi's truly Grand policy' [Електронний ресурс] / Erickson Andrew S. // CSS Blog Network. – Режим доступу: <https://isnblog.ethz.ch/author/andrew-erickson>
3. Full text of Sino-British Joint Declaration (concluded 19 December 1984) [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://www.cmab.gov.hk/en/issues/jd2.htm>

4. HK & China – what lies ahead for the ‘one country, two systems’ principle? – Insight – Full Episode [Електронний ресурс] // CNA. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=ccWTwX3Er3g&t=581s>

5. Hong Kong leader Carrie Lam’s approval rating plunges to new low amid coronavirus outbreak [Електронний ресурс] // The Straitstimes // Режим доступу: <https://www.straitstimes.com/asia/east-asia/hong-kong-leader-carrie-lams-approval-rating-plunges-to-new-low-amid-coronavirus>

6. Is the Hong Kong national security legislation against ‘One country, Two Systems’? [Електронний ресурс] // CGTN // Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=8O4A3dMJwvI>

7. Lee L. F. Francis ‘The Perceptual Bases of Collective Efficacy and Protest Participation: The Case of Pro-Democracy Protests in Hong Kong // Francis L. F. Lee // International Journal of Public Opinion Research. – 2010. – Vol. 22, Issue 3. – P. 392-411.

8. So Y. Alvin. «One Country, Two Systems» and Hong Kong-China National Integration: A Crisis-Transformation Perspective // Alvin Y. So // Journal of Contemporary Asia. – 2011. – Vol. 41. – Pp. 99-116.

9. The Law of the People’s Republic of China on Safeguarding National Security in the Hong Kong Special Administrative Region (concluded 30 June 2020) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://ru.scribd.com/document/467553047/Hong-Kong-national-security-law-full-text#fullscreen&from_embed

10. Trump targets China over Hong Kong security law [Електронний ресурс] // BBC News. – Режим доступу: <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-52856876>

11. Xie Tao. China-U.S. Relations during the Trump Administration: Mixed Signals, Increased Risks // Xie Tao // Asia Policy. – 2017. – No. 24. – Pp. 5-12.

12. With Hong Kong crackdown, Xi Jinping signals he’ll pay a high price for power [Електронний ресурс] // PBS News Hour. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=9bTIHGcwkDg>

СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКІ НАУКИ

Мірошніченко Ю.В.

*судовий експерт сектору будівельних,
земельних досліджень та оціночної діяльності,
Сумський науково-дослідний
експертно-криміналістичний центр МВС*

ДЕРЖАВНИЙ ЗЕМЕЛЬНИЙ КАДАСТР УКРАЇНИ

Відповідно до Земельного кодексу України [1], Державний земельний кадастр – це єдина державна геоінформаційна система відомостей про землі, які розташовані в межах кордонів України, їх цільове призначення, обмеження у їх використанні, а також дані про кількісну і якісну характеристику земель, їх оцінку, про розподіл земель між власниками і користувачами.

Ведення Державного земельного кадастру на території сучасної України здійснювалося з найдавніших часів. Але сучасний кадастр почав формуватися в Україні під впливом земельної реформи, яка триває в Україні з 1991 року. В перші роки незалежності нашої країни облік земель здійснювався у паперовій формі. Починаючи з 2003 року наповнення відомостями Державного земельного кадастру почало здійснюватися в електронному вигляді.

Правові, економічні та організаційні основи діяльності у сфері Державного земельного кадастру встановлюються і регулюються Законом України «Про Державний земельний кадастр» від 7 липня 2011 р. № 3613-VI [2], який призначений для забезпечення необхідною інформацією органів державної влади та органів місцевого самоврядування, заінтересованих підприємств, установ і організацій, а також громадян з метою регулювання земельних відносин, раціонального використання та охорони земель, визначення розміру плати за землю і цінності земель у складі природних ресурсів, контролю за використанням і охороною земель, економічного та екологічного обґрунтування бізнес-планів та проектів землеустрою.

Основними завданнями ведення державного земельного кадастру є забезпечення повноти відомостей про всі земельні ділянки на території

України; застосування єдиної системи просторових координат та системи ідентифікації земельних ділянок; запровадження єдиної системи земельно-кадастрової інформації та її достовірності.

Ведення Державного земельного кадастру здійснюється шляхом створення відповідної державної геодезичної та картографічної основи, внесення відомостей про об'єкти Державного земельного кадастру та змін до них, а також оброблення та їх систематизація. Державний земельний кадастр в Україні ведеться на електронних та паперових носіях. У разі виявлення розбіжностей між відомостями на електронних та паперових носіях пріоритет мають відомості на паперових носіях. Держгеокадастр України здійснює ведення та адміністрування Державного земельного кадастру та є його держателем. Адміністратор – державне підприємство, що належить до сфери управління центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері земельних відносин, і здійснює заходи із створення та супроводження програмного забезпечення Державного земельного кадастру, відповідає за технічне і технологічне забезпечення, збереження та захист відомостей, що містяться у Державному земельному кадастрі. Внесення відомостей до Державного земельного кадастру і надання таких відомостей здійснюються державними кадастровими реєстраторами центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері земельних відносин.

Відомості Державного земельного кадастру передбачені статтями 12–15 Закону України «Про Державний земельний кадастр» [2], їх картографічна основа, оприлюднюються на офіційному веб-сайті центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері земельних відносин а саме на інформаційному порталі – Публічній кадастровій карті.

З розвитком земельних відносин в Україні, система ведення Державного земельного кадастру удосконалюється та розвивається. База даних наповнюється інформацією про земельні ділянки, які формувалися набагато раніше і які формуються за сучасних умов. Всі дані для узагальнення приводяться до єдиної системи координат. Відомості кадастру стали більш доступними для сертифікованих інженерів-землевпорядників, для яких відкрили дані про координати поворотних точок меж земельних ділянок, Публічна кадастрова карта доповнилася новими шарами.

Все ж таки на тлі позитивних змін наявно досить багато проблем, які пов'язані із адмініструванням земельного кадастру, наявні труднощі з програмним забезпеченням, яке необхідне для ведення кадастру згідно закону. Наявні проблеми з обміном інформацією із реєстром речових прав на нерухоме майно. Досить часто Держгеокадастр не оприлюднює інформацію, яка згідно чинного законодавства має бути публічною.

Прийняття закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обігу земель сільськогосподарського призначення» [3], відповідно до якого ринок земель сільськогосподарського призначення, які були під мораторієм, в Україні вводиться з 1 липня 2021 року, сприятиме наповненню Державного земельного кадастру новими відомостями, виправленню при виявленні помилок. Тому керівництву країни необхідно привести у відповідність до закону діяльність органів, які ведуть Державний земельний кадастр та вдосконалити систему регулювання земельних відносин в Україні.

Список використаних джерел:

1. Земельний кодекс України: Закон від 18 грудня 1990 року № 561-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14/ed20011025>
2. Про Державний земельний кадастр: Закон України від 7 липня 2011 р. № 3613-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3613-17#Text>
3. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обігу земель сільськогосподарського призначення: Закон України від 31 березня 2020 р. № 552-IX [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/552-20#Text>

СОЦІАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ

Іващук А.А.

*кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент,
Національний авіаційний університет*

ЖАНРОВІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ФОТОЖУРНАЛІСТИКИ

Сучасні медіа, відповідаючи запитам суспільства, постійно змінюються, трансформуються, удосконалюються та намагаються спростити комунікацію з цільовою аудиторією. Не оминув процес трансформації і усталені жанрові форми не тільки в пресі, а й у сфері візуального контенту, а саме, фотожурналістиці. На сьогодні великого значення набуває саме візуальний контент, адже суспільство, перевантажене інформацією, бажає споживати інформаційний продукт швидко і у простій, зрозумілій формі. Друковані періодичні видання усе більше конкурують між собою і невпинно втрачають аудиторію, адже у них є такий потужний конкурент, як електроні ЗМІ та соціальні мережі. Щоб якісний і сучасний контент максимально ефективно виконував свою функцію: передавав необхідну для суспільства інформацію, важливо досліджувати трансформаційні процеси жанрів фотожурналістики.

У журналістиці під жанром прийнято розуміти усталений тип твору, який склався історично і відзначається особливим способом освоєння життєвого матеріалу, характеризується чіткими ознаками структури [4, с. 143]. Насправді, жанри в журналістиці існують об'єктивно, тобто незалежно від теоретичних розвідок і практичних досліджень. Наукові дослідження допомагають зрозуміти причини трансформаційних процесів і спрогнозувати ефективність нових жанрових форм.

Зміни у сучасних медіа не можуть не впливати на жанрову конфігурацію фотожурналістики, яка досліджується різними авторами ще з 1926 року.

На сьогодні існує чимало різних класифікацій жанрових форм фотожурналістики. Дослідник М. Балаклицький зазначає, що жанри поділяють на дві групи:

1. Самостійні жанри. Малі (інформаційні): фотохроніка, фотозамітка, фотозамальовка, фотопривітання, фотоновела. Великі

(аналітичні): фоторепортаж, фотонарис, фоторозповідь, фоторецензія, фотодайджест.

2. Допоміжні жанри: фотоілюстрація (пряма, асоціативна, вільна), фотореклама, фотознайомство, фотоанонс, фотонатюрморт, фотопортрет, фотопейзаж [1].

Дослідник С. Горевалов теж виокремлює дві основні групи жанрів – самостійні й допоміжні. Самостійні жанри поділяються на малі та великі. Допоміжні, своєю чергою, представлені фотоілюстраціями та рекламою [3].

Науковець Б. Черняков, дотримуючись класичної схеми, зокрема, зазначає, що «до інформаційних жанрів фотожурналістики належать фотозамітка, розширена замітка, фотозвинувачення, фоторепортаж, фотокореспонденція інформаційного виду. Аналітичні жанри подані фотокореспонденцією, фотофейлетоном аналітичного виду; висловлені припущення про можливість виокремлення в цій типологічній підгрупі жанрових форм фотокоментаря, фотоогляду. Художньо-публіцистична підгрупа жанрів складається з фотонарису, фотозамальовки, фотофейлетона» [6].

Цікава думка російського фотокореспондент та дослідника А. Колосова, який вважає штучним та суб'єктивним нагромадження нових окремих жанрів, таких як фотоінформація, фотокореспонденція, фотозамітка, фотозвіт, фотозвинувачення, репортаж в одному кадрі та ін., утворених з давно відомих жанрів фоторепортаж та жанрова фотографія [5, с. 153].

Аналізуючи сучасні українські засоби масової інформації «Газета по-українськи», «Факти», «Дзеркало тижня» приходимо до висновку, що все ж таки найпоширенішою жанровою формою є фоторепортаж і портрет.

Деякі дослідники поділяють жанри на інформаційні, аналітичні й художньо-публіцистичні, але такий поділ притаманний більше все ж таки текстовим формам.

Дослідники С. Горевалов та Н. Зикун виокремлюють сучасні жанри фотожурналістики, а саме фотомонтаж, фотоплакат та фотоколаж – це жанри фотожурналістики, які об'єднують в одному кадрі кілька сюжетів з метою досягнення певного художнього й пропагандистського ефекту. У фотомонтажі ці сюжети виконані фотоспособом, у фотоколажі – синтетичним образотворчим, за допомогою малюнка, комп'ютерної графіки. Усі зазначені жанри синтетичні, оскільки в них активно «працюють» як візуальне зображення, так і експресивний вербальний текст.

Найчастіше такі синтетичні жанри фотожурналістики використовуються для додання повідомленням про факти й явища дійсності, іміджу того або того політика комічного й сатиричного ефекту [2].

Дефініція «фотоколаж» – достатньо нове явище у фотожурналістиці і у більшості словників не зазначається. Німецький автор Г. Вешер визначає фотоколаж як довільне об'єднання зображень, інколи навіть не пов'язаних між собою, в одній фотографії. Найпростішим способом створення фотоколажу він вважає поєднання зображень за аналогією з аплікацією, тобто просто вирізанням частин різних фотой наклеюванням їх на будь-яку основу

Фотоколаж достатньо поширений жанр на сторінках розважальних видань, які спрямовані на молодіжну цільову аудиторію. Інтерес до фотоколажу росте з неймовірною швидкістю, його спроможність бути універсальним підтверджується практикою [2].

Але потрібно наголосити на важливості в інформаційній і аналітичній журналістиці дотримуватися головного правила будь-якого журналіста: об'єктивно і правдиво доносити факт до суспільства, не важливо у вербальній чи візуальній формі. Адже інформація на знімку не може бути спотворена, викривлена або змінена. Факт має залишатися непорушним. Безумовно, якщо аналізувати фотоконтент розважальної або фешн журналістики – можемо констатувати той факт, що велика кількість фотографій може бути відредагована або змінена за допомогою фоторедакторів. Проте, фотографія, як і будь-який журналістський матеріал, має на меті достовірно передати інформацію, яка необхідна аудиторії.

Незважаючи на все більше зростаючу популярність візуального контенту в засобах масової інформації, питання жанрових форм залишається малодослідженим і потребує нових наукових розвідок. Адже не маємо забувати, що незважаючи на усі трансформації, фотожурналістика покликана донести правдиву та об'єктивну інформацію до суспільства.

Список використаних джерел:

1. Балаклицький М. А. Зображальна журналістика : навчально-методичний посібник для студентів зі спеціальності «Журналістика» / М. А. Балаклицький. – Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2019. – 84 с.
2. Горевалов С. І. Фотожурналістика в системі засобів масової комунікації: єдність слова і зображення : навч. посіб. / С. І. Горевалов, Н. І. Зикун, С. А. Стародуб. – К.: КиМУ, 2010. – 296 с.

3. Горевалов С. І., Зикун Н. І. Жанри фотожурналістики в умовах посилення тенденції візуалізації ЗМІ. Наукові записки інституту журналістики. – 2014. – Том 56. – С. 257-261.

4. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості / Володимир Здоровега. – Львів: ПАІС, 2004. – 268 с.

5. Колосов А. А. Визуальные коммуникации в печатных СМИ: объективные сложности становления / Алексей Колосов // Вестник ВГУ. Серия: Филология. Журналистика. – 2007. – № 1. – С. 144–156.

6. Черняков Б.И. Творческий процесс и типология жанровых форм изобразительной журналистики [Методическая разработка по спецкурсу «Основы изобразительной журналистики»] / Борис Иванович Черняков; Киевский госуниверситет. Ф-т журналистики. – К.: Fotoinfo, 1990. – 40 с.

Маєвська М.М.

*кандидат філософських наук, старший викладач,
Національний авіаційний університет*

ЕМОЦІЙНА МОВА ТА ЇЇ ІНСТРУМЕНТИ ЯК ЕФЕКТИВНІ РУШІЇ ПЕРЕКОНАННЯ В СОЦІАЛЬНІЙ РЕКЛАМІ

Головний інструмент впливу – слово, найбільш дієвий вид слова – емоційне слово. Права півкуля мозку людини відповідає за почуття і реагує значно частіше та набагато швидше від лівої, яка без поспіху витрачає час на рефлексію всього, що відбувається довкола. У зв'язку з цим, аргументи з уживанням емоційної мови є дуже ефективними. Емоційна мова, в аргументаційному ракурсі, – це використання виразів, що пробуджують певні емоції та асоціації, з метою переконати опонента/аудиторію, привести його до конкретних висновків, вигідних мовцю/письменнику [3, с. 68].

Зміни у сучасному світі, що пов'язані як із цифровими технологіями, так і з ментальним переусвідомленням особистості, вимагають нових підходів від аргументації. Для кожної конкретної ситуації необхідно підбирати індивідуальні емоційні слова та вирази, що відповідають цілям аргументації, визначеному контексту та певній аудиторії. Особливо дієвими інструменти емоційної мови постають у такому напрямку як соціальна реклама, специфічною рисою якої є наскрізна

емоційність як її учасників/жертв, освітлюваних проблем, так і шляхів їх вирішення.

Опрацювання різноманітних літературних джерел дозволяє зазначити, що розробкою прикладного аспекту використання емоційної мови в аргументаціях різноманітних сфер – логіки, політичного дискурсу, соціального напрямку в рекламі та PR стратегіях тощо, займаються переважно прихильники прагматичного підходу канадської школи – Д. Волтон, М. Гілберт, Ф. Макагно та ін., прибічники прагматодіалектики нідерландської школи – Р. Гроотендорст, Ф. ван Еемерен, Ф. Хенкеманс, П. Хоуглоссер та ін., представники візуальної аргументації школи США – Д. Бірдсел і Л. Грорке. Деякі українські та російські дослідники на прикладі еристики теж розглядають цю проблематику, зокрема І. Герасимова, Д. Зайцев, О. Івін, Ю. Івлєв, Н. Колотілова, Л. Крисін, С. Поварнін, І. Хоменко, О. Щербина та ін. [2; 4; 5; 6; 7].

Сьогодні науковці до головних інструментів емоційної мови відносять такі засоби: свідоме перевизначення раніше відомих понять, ампліфікацію, гіперболу, евфемізми, епітети, інтонаційні зрушення, метафору, неясні слова та вирази, повтори, провокаційні слова тощо [2, с. 81].

Дослідження вчених підтверджують той факт, що коли аргументація пробуджує емоційний відгук, переконання відбувається ефективніше: як тільки додано індивідуальне обличчя до страждання, люди значно швидше готові допомогти. У процесі переконання можуть застосовуватися як негативні, так і позитивні емоції. Наприклад, із негативних емоцій:

- страх, який змушує людей приймати рішення швидше, особливо ефективним постає у політичних аргументах: досить часто люди віддають перевагу тому політичному лідеру, про якого вони турбуються, за якого хвилюються, а не за того, ким захоплюються;

- провина – емоція, яка з'являється, коли людина порушує засвоєну мораль, етичне або релігійне правило, така емоція добре працює у соціальній рекламі і здатна збільшити досягнення переконливих цілей, якщо викликана в помірних межах;

- гнів та співчуття – важливі для процесу переконання емоції, їх також особливо ефективно застосовують у соціальних роликах (зображення страждання дітей, тварин – ідеальні теми для пробудження інстинктивного співчуття та поглиблення впливу на адресата) [3, с. 70].

Рекламодавці навчаються зосереджуватися на тому, щоб бути «на одній хвилі» з аудиторією, і, що більш важливо, – «на емоції». Показати

правильні емоції в потрібний час і в потрібному контексті – шлях, який допоможе спровокувати бажану реакцію цільової аудиторії. Влучно підібрана картинка здатна змусити прийняти певну думку, підтримати позицію одного із лідерів на політичних перегонах, підняти нові проблеми у суспільстві чи побудити до пошуку їх вирішення. Найчастіше зображення несе емоційне забарвлення у соціальній рекламі і посилює вплив наявного тексту на аудиторію, тобто візуальна аргументація вдало поєднується із засобами емоційними мови [6, с. 87].

Пропоную до розгляду яскраві приклади соціальної реклами із використанням інструментів емоційної мови.

Приклад 1:

Рис. 1. Соціальна реклама про домашнє насильство телефонної лінії довіри у Сінгапурі (Aware Helpline in Singapore) [9]

Мета цієї соціальної реклами – показати, що словесне залякування та образи можуть бути настільки ж руйнівними, як і фізичне насильство.

Крик чоловіка зображений гіперболізовано у вигляді метафоричного порівняння: він представлений як кулак, що б'є жінку просто в обличчя і є символом того, які наслідки може спричинити словесна образа.

Цей приклад безпосередньо відноситься до такого модусу переконання як Пафос [1], оскільки за допомогою нього намагаються апелювати до емоцій глядачів. Ви можете відчути біль від того, що переживає жінка, чуючи образи та гнів чоловіка, що наносить словесний удар. І хоча текстові елементи повністю відсутні, зображення та емоції, які воно містить, – влучно передають смисли про небезпечність образ, які теж відносяться до домашнього насильства.

Приклад 2:

Рис. 2-3. Соціальне оголошення Юної Захисної Асоціації (ЖРА), створене Eurorgsg, Чикаго [10]

У наведених прикладах тема співзвучна із попереднім зображенням, однак є ще більш емоційною, оскільки має стосунок до дітей. При перегляді цього оголошення, стає зрозуміло, що тут маються на увазі небезпечні впливи та наслідки, які усне залякування та щоденні сварки можуть мати для дитини. Підсилює побачене й текст: «Твої слова мають силу, використовуй їх розсудливо».

Сильний кулак із образливих виразів та слів, що б'є дитину на першому зображенні і стискає шию хлопчика на другому, виглядає жахливо і тому виконує свою емоційну функцію досить переконливо. Застосовано такий засіб емоційної мови як персоніфікація (різновид метафори) – наділення певного поняття властивостями живої особи (кулак і душить, і б'є, промовляє образи). Записи на руках із лайливих слів, докорів та образ допомагають зрозуміти предметніше проблему, і те, чому дитині так боляче. У той час як фізичне насильство є найбільш помітним, інші види образ, як, наприклад, емоційний пресинг і зневага, також вражають досить глибоко і залишають тривалі шрами, впливаючи на психологічне здоров'я.

Приклад 3:

Рис. 4. Антирекламне зображення Чилійської корпорації проти раку «Конак» (CONAC Chilean Corporation Against Cancer) [8]

На зображенні – маленький хлопчик ридає, адже він у димовому зашморгу. Як і в попередніх випадках, головними рушіями впливу в оголошенні виступають емоційні складові – сльози дитини, пакет із диму, що окутує голову хлопчика. Один з найсильніших модусів у цій антирекламі – Пафос, що змушує аудиторію відчувати різні емоції від співчуття і жалю до гніву через страждання дитини та заподіяну їй шкоду.

Засоби емоційної мови – персоніфікація «дим душить» та метафора «дим як зашморг». Мета цього оголошення – припинити курцям палити в присутності дітей.

Однак, у наведеному прикладі, емоційна складова стосується не лише зображення, а й тексту, що присутній дрібним шрифтом: «Паління – не просто суїцид, це – вбивство», де застосовуються такі емоційні засоби як перевизначення та ампліфікація. Поєднання слів про вбивство в цитаті реклами із зображенням дитини має потужний переконуючий потенціал, спонукає миттєву реакцію проти курців, які палять поблизу дітей, забруднюючи повітря.

Таким чином, враховуючи всі емоційні компоненти, які включає це зображення, зазначена антиреклама знаходить все більше прибічників, які приєднуються до Чилійської Корпорації проти Раку, проти активного та пасивного паління.

Отже, емоційна виразність мови – це її образність, наповненість асоціативними смислами, переконливість відображення думки, ті особливості її структури, які підтримують увагу та інтерес аудиторії до обраної мовцем теми. Існують логіко-понятійні та чуттєво-емоційні засоби впливу. Переконливий текст, художній, політичний чи рекламний, завжди пов'язаний із образністю, адже його метою є вплив не тільки на розум, але і на почуття та емоції реципієнта. У сфері соціальної реклами головною ціллю є переконання адресата здійснити певну дію, переглянути свою поведінку або ж долучитися до допомоги іншим. Найефективнішим шляхом постає поєднання раціональних фактів із інструментами емоційної мови, що є особливо продуктивними для залучення аудиторії та максимально підсилюють переконливість соціальної реклами.

Список використаних джерел:

1. Аристотель. О софистических опровержениях / Аристотель // Сочинения в 4 томах. Т. 2 / Аристотель. – М.: Мысль, 1978. – С. 533–593.
2. Бережнюк М.М. PRO et CONTRA застосування емоційної мови в аргументації / М.М. Бережнюк // Молодий вчений: науковий журнал. – Херсон: Вид. дім «Гельветика», 2017. – № 6(46). – С. 80-96.
3. Маєвська М.М. Засоби емоційної мови в аргументації / М.М. Маєвська // Гуманітарні студії: збірник наукових праць / Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Київ: ВПЦ «Київський університет», 2017. – № 30. – С. 66-75.
4. Birdsell D. S., Groarke L. Outlines of a theory of a visual argument / D. S. Birdsell, L. Groarke // Argumentation and Advocacy, 2007. – No 43. – С. 103–113.
5. Macagno F. Manipulating emotions. Value-based reasoning and emotive language / F. Macagno. – Argumentation and Advocacy, 2014. – No 51. – С. 103–122.
6. Shelley C. Aspects of visual argument: A study of the March of Progress / C. Shelley. – Informal Logic, 2001. – No 21(2). – С. 85–96.
7. Walton D. Media Argumentation: Dialectic, Persuasion, and Rhetoric / Douglas Walton. – Cambridge: Cambridge University Press, 2007. – 386 с.
8. Антирекламне зображення Чилійської корпорації проти раку «Конак» (CONAC Chilean Corporation Against Cancer) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.adforum.com/creative-work/ad/player/6711271/brown/conac-chilean-corporation-against-cancer>
9. Соціальна реклама про домашнє насильство телефонної лінії довіри у Сінгапурі (Aware Helpline in Singapore) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://s-media-cache-ak0.pinimg.com/736x/37/d5/fb/37d5fb0b2de2b243cd9168334fd6d115.jpg>
10. Соціальне оголошення Юної Захисної Асоціації (JPA), створене Eurorscg, Чикаго [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://c1.staticflickr.com/7/6045/6236339317_895f45ca8d.jpg

СОЦІОЛОГІЧНІ НАУКИ

Добросельська Д.І.

магістр,

Науковий керівник: Лозинський Р.М.

доктор географічних наук, професор,

Львівський національний університет імені Івана Франка

ІНСТРУМЕНТИ ІНТЕРНЕТ-МАРКЕТИНГУ ТЕРИТОРІЇ (НА ПРИКЛАДІ М. КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ)

Інтернет-технології є ефективними засобами територіального маркетингу в процесі здійснення заходів з державного управління містом. Вони дозволяють швидко встановити контакт з потенційними споживачами територіальних ресурсів. Завдяки Інтернет-технологіям можна обирати можливі місця для ведення бізнесу, здобуття вищої освіти, організації дозвілля. Міста активно використовують Інтернет-маркетинг для того, щоб ввійти у світовий інформаційний простір, забезпечити обмін інформацією між різними структурами влади і споживачами ресурсів на території та підтримати зворотній зв'язок для швидкого прийняття управлінських рішень [1].

Для вирішення завдань, зумовлених сучасною стратегією брендингу міста, використовують широкий спектр Інтернет-технологій [4, с. 344]. Наприклад, в Кам'янці-Подільському є декілька міських Інтернет-порталів, де розміщена інформація про туристичну привабливість міста, просування та розвиток міського бренду. Передусім, це офіційний сайт Кам'янець-Подільської міської ради «www.kam-pod.gov.ua», на якому можна отримати інформацію про місто, його туристичні особливості, а також ознайомитись із символікою міста. Недоліки цього сайту: відсутність англomовної версії, застарілий інтерфейс, відносно низька відвідуваність. Переваги: офіційний сайт міської ради, що збільшує ступінь довіри до інформації, яка на ньому розміщена [3].

Активну інформаційну політику здійснює «Кам'янець-Подільський державний історичний музей-заповідник» на своєму сайті «www.muzeum.in.ua», сторінках у «Facebook» та «Instagram». Музей пропонує: екскурсії, квести, майстер-класи, фестивалі. На платформі «@izi.travel» створено аудіогід Старим замком та містом. За його допомогою

гості міста можуть ознайомитися з найвідомішими історико-культурними пам'ятками українською, російською й англійською мовами. Це дозволяє прослухати екскурсію невеликим групам і поодиноким туристам, які не можуть приєднатись до організованої групи. Недоліки сторінок у соціальних мережах: відносно невисока відвідуваність – 3961 підписників у «Facebook» та 555 підписників на сторінці «kamianets.travel.tic» в «Instagram» (станом на 23.07.2020). Перевагою є висока активність публікацій різних подій та красиві фото міста. Крім цього, на сайті розміщено добре структуровану інформацію про унікальні туристичні особливості, екскурсії, місця відпочинку та події, що відбуваються у місті [2].

Створено також популярні приватні сторінки в «Instagram», метою яких є «справжній» погляд на життя міста. Наприклад, це сторінки «kr_gramm» та «kamianets», де розміщені актуальні новини міста та цікавий контент. Станом на 23.07.2020 на сторінку «kr_gram» підписалися 32,4 тис. осіб, а на «kamianets» – 38,6 тис. осіб. Правила сторінок досить прості: щоб фото потрапило в «stories» чи профіль потрібно відмітити профіль сторінки через «@», також можна замовляти рекламу (некомерційні оголошення, запити, благодійність, цю інформацію публікують безкоштовно). Ці сторінки є дуже корисними для жителів міста, адже якщо людина щось загубила або знайшла, потрібно лише описати цю річ, додати фото, написати в «direct», або скинути в «stories» з відміткою сторінки. Статистику та активність сторінок наведено на рис. 1 і 2.

Як видно з діаграм, географія сторінки «kr_gramm» доволі різноманітна. Найбільше підписників з України – 82%, але сторінка охоплює також аудиторію з Польщі – 3%, Росії – 2%, США та Італії – менше 1%.

Щодо міст України, то найбільше підписників є з Кам'янця-Подільського (45%), далі за охопленням аудиторії йде Київ – 5%, Хмельницький – 3%, Чернівці – 2%, Львів – 1%. Статева структура майже однакова: 56% – жінки, 44% – чоловіки. Віковий діапазон: найбільше, це 18-24 роки – 42% і 24-34 роки – 28%; найменше, 45-54 роки – 3%, 55-64 роки та 65+ роки – по 1%.

У сторінки «kamianets» найбільше підписників з України – 87%, є також аудиторія з Польщі – 4%, Росії – 1%, Італії – 1% та Чехії – менше 1%. Щодо міст України, то найбільше підписників з Кам'янця-Подільського – 58%, наступними містами за охопленням аудиторії є Київ – 5%, Хмельницький – 3%, Чернівці – 2% та Львів – 1%. У статевій структурі переважають жінки – 61%, чоловіки – 39%. Віковий діапазон: найбільше, це 18-24 роки – 41%, 24-34 роки – 29%, найменше, 45-54 роки – 4%, 55-64 роки та 65+ роки – по 1%.

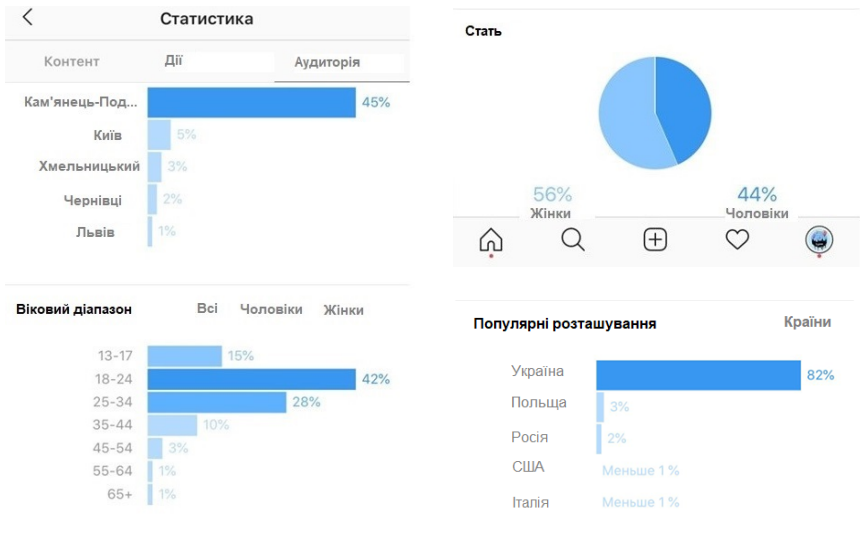

Рис. 1. Статистика сторінки «kr_gramm» в «Instagram»
Джерело: [7]

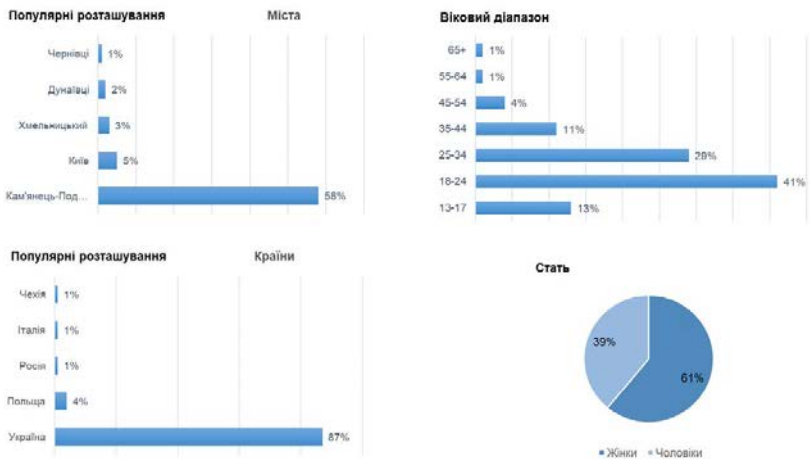

Рис. 2. Статистика сторінки «kamianets» в «Instagram»
Джерело: [6]

Крім того, існують популярні приватні сайти, метою яких є популяризація Кам'янця-Подільського. Наприклад, сайт «www.3849.com.ua» – це інформаційно-новинний ресурс міста, де розміщено найповнішу інформацію про життя міста: актуальні новини міста, активне та пасивне дозвілля [5].

За сучасних умов пріоритетними способами розвитку державного управління містом мають стати прикладні інструменти і технології Інтернет-маркетингу, які популяризують бренд певної території. Найбільшу увагу для популяризації бренду Кам'янець-Подільський варто зосередити на відомих у світі соціальних мережах «Instagram», «Facebook» та відеохостингу «YouTube».

У зв'язку із пандемією коронавірусу (COVID-19) актуальною виявилася концепція міської ради «Кам'янець Digital». Туристичний сезон у місті відкрили в онлайн-режимі. Експерти прогнозують пріоритетний розвиток внутрішнього туризму, тому турагентства переорієнтовуються в цьому напрямі. Завдяки Інтернет-технологіям користувачі можуть не лише отримати загальну інформацію про історико-архітектурні особливості міста, його інфраструктуру, географічне розташування і ресурси, а й скористатися різними засобами візуалізації інформації. Вони дозволяють наочно обґрунтовувати переваги міста, а також популяризувати міський бренд.

Список використаних джерел:

1. Використання інтернет-маркетингового та управлінського інструментарію при розробці технологій удосконалення місцевої інфраструктури (на прикладі міста Чернігова) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.pauka.com.ua/?op=1&z=2247>
2. Кам'янець-Подільський державний історичний музей-заповідник [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://muzeum.in.ua>
3. Офіційний веб-сайт Кам'янець-Подільської міської ради [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kam-pod.gov.ua>
4. Панкрухин А. П. Маркетинг територій. 2-е изд., дополн. СПб.: Питер, 2006. 416 с.
5. Сайт міста Кам'янця-Подільського – 3849.com.ua [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.3849.com.ua>
6. Сторінка «kamianets» (Головний Інстаграм нашого міста) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.instagram.com/kamianets>
7. Сторінка «kp_gramm» (Профіль твого міста) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.instagram.com/kp_gramm

ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНІ НАУКИ

Szymon Świontek

*AGH University of Science and Technology,
Faculty of Materials Science and Ceramics*

THERMOLUMINESCENCE PROPERTIES OF CERIUM- DOPED BOROSILICATE GLASS AND GLASS-CERAMICS

The cerium-doped borosilicate glass and glass-ceramics from the CeO_2 - B_2O_3 - SiO_2 system are developed. The effect of SiO_2 admixture on the thermal stability of the glass and the thermoluminescence (TL) properties such as glow curves shape is studied. In this research, the thermal and optical properties of cerium-doped borosilicate glasses are improved by process of heat treatment. The results show that obtained glass-ceramics could be used as an active material in the TL detectors.

Modified glass can play a role of the radiation detector material in many applications nowadays. The commercially available thermoluminescent (TL) dosimetric detectors used in industry or research centers are in the form of crystalline material. Unfortunately, the vast majority of currently using crystalline materials are not biodegradable and toxic to human health. In some cases these features disqualify them from usage, especially in brachytherapy or food preservation. For this reason the special detectors measuring ionizing radiation inside biologic tissues are required. Therefore, glass or glass-ceramics are very encouraging materials in this kind of applications. What is more, the benefits of using glass as a radiation detector would be simplicity of manufacturing and the equivalent absorption coefficient similar to human tissue. It turns out that it is possible to form glass and obtain the effective atomic number (Z_{eff}) similar to human tissue for borate glass.

Some glasses doped with rare-earth elements or transition metal ions have been found to be very powerful as indicators of high-energy radiation. Thermoluminescence studies of borate glasses are of great interest due to their near tissue equivalent absorption coefficient which is equal to 1.8 cm^{-1} , good matrix for hosting rare-earth ions, very low cost of fabrication and ease of handling the process. However, their sensitivity and thermal stability depend strongly on the chemical composition. Moreover, borate glasses modified by

doping can exhibit superlinear dose response of thermoluminescence. Such material was successfully obtained for lithium borate glasses doped with Eu^{3+} , doped with Dy^{3+} or co-doped with activated zinc. However, elemental composition of the batch has the significant influence on the final thermoluminescence properties. The presence of SiO_2 in borate glass increases its mechanical strength and made the glass more chemical resistant especially for dissolution. Unfortunately, the incorporation of modifiers like rare earth elements into borosilicate structure breaks oxygen linkages which decreases its thermal stability. As a result the proper estimation of SiO_2 amount in borate glass is of great importance. Additionally, other effects, such as i.e. boron anomaly, have also significant impact on the final properties of the glass. On the other hand, the phase separation may appear in borosilicate glass due to immiscible phenomena in the system. Nevertheless, the chemical resistance for environmental factors is the key advantage of glass dosimeters over crystalline ones.

Experimental. All obtained glasses were good quality, homogeneous and without bubbles. Due to the CeO_2 admixture, the yellow-brown color appears in all glasses and remains unchanged regardless the $\text{SiO}_2/\text{B}_2\text{O}_3$ ratio. The studies revealed that up to 20 mol% SiO_2 no phase separation appears due to the high content of modifiers.

XRD analysis proved the formation only one phase $\text{BaCeB}_9\text{O}_{16}$ for all samples (Figure 1). The crystallization of $\text{BaCeB}_9\text{O}_{16}$ vanishes for sample with 20 mol% of SiO_2 what is in line with DSC analysis. The increase of SiO_2 content in the cerium-doped borosilicate glass causes contribution reduction of optically active phase. However, it enhances the thermal stability and reduces ΔH of crystallization.

The Hruby coefficient (k_{gl}), which is an indicator of thermal stability of glass, increases with $\text{SiO}_2/\text{B}_2\text{O}_3$ ratio and varies from 0.71 to 1.35. It is assumed that glasses with $k_{\text{gl}} > 1$ are believed to have high thermal stability. It shows that even small amount of SiO_2 (5 mol%) significantly increases the thermal stability.

However, the admixture of SiO_2 has an adverse impact on thermoluminescence efficiency and its content in the glass composition should be carefully balanced between thermal and luminescence properties. The process of thermal treatment leads to $\text{BaCeB}_9\text{O}_{16}$ formation what enhances the thermoluminescence signal (Figure 2). As a result, glass-ceramics has been obtained which TL efficiency is comparable with commercial crystalline materials but with the lower maximum temperature of the dose response.

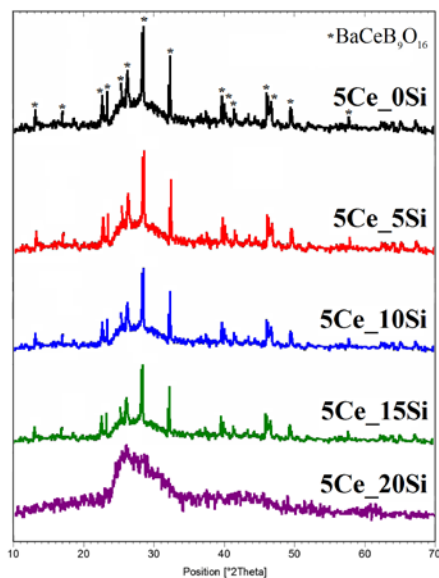

Figure 1. XRD patterns of cerium-doped borosilicate glasses heat treated in the range from 750°C to 800°C for 1 h. The asterisks indicate $\text{BaCeB}_9\text{O}_{16}$ phase.

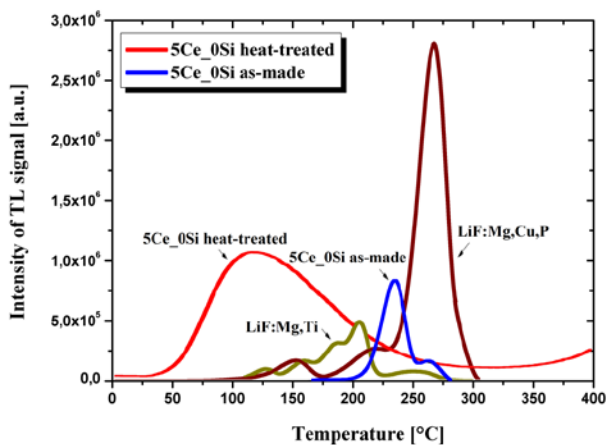

Figure 2. The comparison of thermoluminescence results for obtained glass-ceramics and as-made glass with data for commercially used TL materials: LiF:Mg,Ti and LiF:Mg,Cu,P.

All figures made by Author

Хусид М.А.

пенсионер (инженер электросвязи)

Германия, г. Вецлар

ПРОБЛЕМА ГОЛЬДБАХА

Статья не включает в себя сложных математических выкладок, автор использует элементарные методы. Поэтому она может быть интересна самому широкому кругу читателей математиков.

1. Проблема Гольдбаха является известной открытой математической проблемой; в совокупности с гипотезой Римана включена под номером 8 в список проблем Гильберта (1900) и является одной из немногих проблем Гильберта, до сих пор остающихся нерешёнными по состоянию на 2020 год [1].

2. Теорема о сумме 4х простых. «Из справедливости тернарной гипотезы Гольдбаха (доказанной в 2013 году) следует, что любое чётное число – сумма не более чем 4 простых» [1].

Известно, что окончательно решена слабая проблема Гольдбаха.

$$p_1 + p_2 + p_3 = 2N + 1 \quad (1)$$

где слева сумма трёх простых чисел, справа нечётные числа, начиная с 9.

В данной работе автор приводит доказательство теоремы 1, опираясь на решение слабой проблемы Гольдбаха, что:

$$p_1 + p_2 + p_3 + p_4 = 2N \quad (2)$$

где справа сумма четырёх простых чисел, слева любое чётное число, начиная с 12, методом математической индукции.

Решение.

Для первого чётного числа $12 = 3+3+3+3$. Допускаем справедливость для предыдущего $N > 5$:

$$p_1 + p_2 + p_3 + p_4 = 2N \quad (3)$$

Прибавим к обеим частям по 1

$$p_1 + p_2 + p_3 + p_4 + 1 = 2N + 1 \quad (4)$$

где справа нечётное число и согласно [1]

$$p_1 + p_2 + p_3 + p_4 + 1 = p_5 + p_6 + p_7 \quad (5)$$

Прибавив к обоим частям ещё по 1

$$p_1 + p_2 + p_3 + p_4 + 2 = p_5 + p_6 + p_7 + 1 \quad (6)$$

Объединим $p_6 + p_7 + 1$ опять имеем некоторое нечётное число, которое согласно [1] заменяем суммой трёх простых и в итоге получаем:

$$p_1 + p_2 + p_3 + p_4 + 2 = p_5 + p_6 + p_7 + p_8 \quad (7)$$

где слева следующее чётное число относительно (3), а справа сумма четырёх простых чисел.

$$p_1 + p_2 + p_3 + p_4 = 2N \quad (8)$$

Таким образом очевидное выполнения индуктивного математического метода. Что и требовалось доказать.

3. Обобщённая теорема о сумме $2K$ простых.

Теперь на основании вышеуказанной теоремы докажем обобщённую теорему 2: Чётное число $2N$ представляется суммой $2K$ простых нечётных чисел при этом $2N \geq 6K$, $K > 1$, где $2K$ количество простых чисел.

Решение.

Если $2K$ нацело делится на 4, то:

$$p_1 + p_2 + \dots + p_{(2K-1)} + p_{2K} = 2N \quad (9)$$

объединяя слагаемые в группы по 4, имеем сумму любых чётных чисел больше и равных $2N \geq 6K$ согласно доказанной теореме 1.

Если $2K$ не делится на 4 объединяем в группы по 4 и оставляем в конце 6 простых чисел, которые разбиваем на две группы по 3 простых числа.

Таким образом согласно теореме 1 и доказанной слабой гипотезе Гольдбаха имеем любое чётное число $2N \geq 6K$.

4. Сравнение сумм $4x$ и 6 простых.

«В 1995 году Оливье Рамаре доказал, что любое чётное число – сумма не более чем 6 простых чисел» [1].

Из доказанной теоремы 2 следует сумма шести простых равна сумме четырёх простых.

$$p_1 + p_2 + p_3 + p_4 + p_5 + p_6 = p_7 + p_8 + p_9 + p_{10} \quad (10)$$

$$p_1 + p_2 + p_3 + p_4 + p_5 + p_6 = 2N \quad (11)$$

где $2N \geq 18$, $N \geq 9$

$$p_{11} + p_{12} + p_{13} + p_{14} = 2N_1 \quad (12)$$

где $2N_1 \geq 12, N_1 \geq 6$

$$2N - 2N_1 = p_7 + p_8 \quad (13)$$

$$p_{11} + p_{12} + p_{13} + p_{14} = p_9 + p_{10} \quad (14)$$

Из чего вытекает сумма четырёх простых равна сумме двух простых и равна любому чётному числу начиная с 12. Представление чётных чисел от 6 до 18 (минимум суммы 6 нечётных простых) показываем арифметически суммой двух простых нечётных и чётного числа не представимого как сумма двух простых не существует.

Если (14) не равно, то не равно (13), то есть и сумма произвольных шести простых нечётных чисел не равна фиксированному чётному числу, а также произвольным четырёх (10), то наступит неразрешимое противоречие теореме 1 и теореме 2.

Вывод:

Любое чётное число начиная с шести представимо в виде суммы двух простых нечётных чисел. Гипотеза Гольдбаха-Эйлера.

Таким образом мы доказали:

Любое чётное число начиная с 6 представимо в виде суммы двух нечётных простых.

$$p_1 + p_2 = 2N$$

Проблема Гольдбаха-Эйлера верна и доказана!

1. Следствия из теоремы 1 и бинарной гипотезы Гольдбаха.

На основании теоремы о четырёх простых и доказанной гипотезы Гольдбаха-Эйлера имеются ряд следствий. Одно из которых актуальная задача в теории чисел.

Следствие. Если сумму двух простых из суммы четырёх для чётного $2N$, начиная с 12, произвольно задать в открытом интервале $[6, 2N - 6]$, то оставшиеся две простые переменные в сумме дают необходимое чётное число. Что, очевидно из доказанной гипотезы Гольдбаха-Эйлера.

6. Задача о «близнецах»

Простых чисел близнецов-бесконечное множество.

Любое чётное число, начиная с 14, представимо в виде суммы четырёх нечётных простых чисел из которых два простых – близнецы.

$$p_1 + p_2 + p_3 + p_4 = 2N \quad (15)$$

Пусть $p_3, p_4 \cdot$ – простые числа близнецы, тогда разность любого чётного, начиная с 14, и суммы простых чисел близнецов тоже чётное число, которая согласно, доказанной гипотезе Гольдбаха-Эйлера равна сумме двух простых (следствие 4).

Далее расположим простые числа слева направо в порядке убывания.

И в случае, если чётное число $2N = 2p_2 + 2p_4 + 4$, то $p_1, p_2 \cdot$ неизбежно также близнецы.

Вычтем из обеих частей (15) сумму $2p_2 + 2p_4$:

$$p_1 - p_2 + p_3 - p_4 = 4 \quad (16)$$

Из (16), очевидно, $p_1, p_2 \cdot$ – неизбежно близнецы.

Пусть их конечное число и последние простые числа близнецы $p_3, p_4 \cdot$.

Обозначим два простых числа большие чем $p_3, p_4 \cdot$ как $p_1, p_2 \cdot$.

Просуммируем все четыре простых числа и тогда согласно теореме о сумме четырёх простых имеется чётное число $2N$, при котором неизбежно большие $p_1, p_2 \cdot$ – близнецы. И далее подставляя в сумму вместо $p_3, p_4 \cdot$ числовые значения $p_1, p_2 \cdot$ в (15) процесс становится бесконечным и простых чисел близнецов – бесконечное множество.

Список использованных источников:

1. URL: https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D0%B5%D0%BC%D0%B0_%D0%93%D0%BE%D0%BB%D1%8C%D0%B4%D0%B1%D0%B0%D1%85%D0%B0

ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ ТА СПОРТ

Орлов А.А.

викладач,

Запорізький національний університет

ТЕОРЕТИЧНА ТА ТЕХНІЧНА ПІДГОТОВКА ВАЖКОАТЛЕТОК НА ПОПЕРЕДНЬОМУ БАЗОВОМУ ЕТАПІ ПІДГОТОВКИ В ГРУПАХ ПЕРШОГО РОКУ НАВЧАННЯ

Дитячо-юнацькі спортивні школи мають створювати необхідні умови для максимальної реалізації здібностей вихованців в обраному виді спорту та підготовки спортивного резерву для збірних команд України, змістовного відпочинку та дозвілля, повноцінного оздоровлення і загартування, набуття навичок здорового способу життя. Але в нашій державі безсистемно здійснюється залучення дівчат до занять важкою атлетикою, недостатньо розроблена система масового навчання дітей основним елементам цього виду спорту. Поступово зменшується кількість осіб, які займаються пріоритетними олімпійськими видами спорту: плаванням, легкою атлетикою, спортивною гімнастикою, боксом тощо. Стан здоров'я дітей та молоді стрімко погіршується, як наслідок, зменшується кількість осіб для залучення до спорту вищих досягнень, які спроможні тренуватися з високими фізичними навантаженнями та досягати високі спортивні результати.

Фахівці в області теорії і методики спортивного тренування вважають, що разом із поліпшенням організаційних, матеріально-технічних основ тренувальної і змагальної діяльності змінюється і характер спортивного тренування. У ході індивідуального розвитку найбільший приріст абсолютної сили в дівчат-підлітків спостерігається в 12-14 років, максимальні показники сили досягаються в 15-16 років. У зв'язку із цим найбільш сприятливим віком для розвитку швидкісно-силових можливостей дівчат вважається 10-14 років. Дівчата здатні показувати високі результати на 2-3 роки раніше юнаків. Ці вікові особливості необхідно враховувати при побудові спортивного тренування [1; 2].

Мета підготовки важкоатлеток на попередньому базовому етапі – гармонійний розвиток організму спортсменки і поглиблене оволодіння технікою виконання змагальних вправ. У процесі підготовки важкоатлеток групах попередньої базової підготовки, основна увага приділяється технічній і фізичній підготовці. Очікувані результати на даному етапі підготовки – це підвищення рівня змагальної і спеціальної фізичної підготовленості, поглиблене оволодіння технікою важкоатлетичних вправ та виконання спортивних вимог [4].

Багато фахівців в області теорії та методики спортивного тренування вважають, що ранній початок інтенсивної м'язової діяльності створює найбільш безпечні умови для жіночого організму, не перешкоджаючи своєчасному половому дозріванню [3; 8].

Дослідження виконано відповідно до плану науково-дослідної роботи кафедри теорії і методики фізичного виховання і спорту Запорізького національного університету з теми «Теоретичні та методичні засади вдосконалення навчально-тренувального процесу і змагальної діяльності спортсменів у різних видах спорту» (державний реєстраційний номер 0114U001797).

Ціль статті – розробити структурні блоки планування теоретичної та технічної підготовки важкоатлеток 12-13 років на попередньому базовому етапі підготовки.

Для важкоатлеток 12-13 років періодизація навчального процесу носить умовний характер, він планується як суцільний підготовчий період. Основною формою організації занять є тренування із чітко вираженими частинами. Основним методом навчання повинен бути індивідуальний підхід, а основним методом проведення тренування ігровий метод. У 12-13 літніх дівчат формуються основи швидкісно-силової підготовки й технічної майстерності, відбувається пристосування до нових умов підвищеної рухової активності всієї системи організму. Необхідно враховувати, що тільки на основі різнобічної фізичної підготовленості, високої координації рухів можна вдосконалювати кістково-м'язовий апарат, нервову, серцево-судинну й дихальну системи й створювати базу для подальшого росту майстерності юної спортсменки [4; 5].

При роботі з важкоатлетками 12-13 років повинні вирішуватися наступні завдання:

- придбання елементарних теоретичних знань за вибраною спеціалізацією, формування інтересу до важкої атлетики.

- всебічний фізичний розвиток, з акцентом на розвиток сили, швидкості й координаційних здібностей; оволодіння широким колом рухових умінь і навичок;

- виховання працьовитості, колективізму, культури поведінки;
- зміцнення здоров'я;

Успішне рішення поставлених завдань навчання неможливо без чіткого планування навчально-тренувальної роботи.

Одним з важливих питань планування навчально-тренувального процесу є розподіл програмного матеріалу за періодах і етапам річного циклу, а також подальша деталізація по тижневих циклах, як основним структурним блокам планування [6].

На теоретичних заняттях дівчат знайомлять з теоретичним розділом вибраної спеціальності. У розділі повинні розглядатися наступні теми:

Тема 1. Місця занять, устаткування й інвентар.

Тема 2. Короткі відомості про будову й функції організму людини. Вплив фізичних вправ на організм людини, яка займається важкою атлетикою.

Тема 3. Фізична культура й спорт в Україні.

Тема 4. Розвиток важкої атлетики у світі й Україні.

Тема 5. Лікарський контроль, самоконтроль, надання першої допомоги.

Тема 6. Гігієна, загартовування. Режим і харчування важкоатлеток. Особиста гігієна, режим дня й харчування. Гігієна сну. Гігієна одягу, взуття й житла.

Тема 7. Фізична підготовка важкоатлеток.

Тема 8. Технічна підготовка важкоатлеток.

Тема 9. Досягнення вітчизняних важкоатлеток, перегляд відеозаписів, навчальних фільмів і виступів кваліфікованих важкоатлеток.

Практична підготовка дівчат 12-13 років повинна містити в собі загальну й спеціальну підготовку.

Загальна фізична підготовка юних важкоатлеток повинна будуватися з використанням закономірностей переносу тренувального ефекту з підготовчих вправ на основні, змагальні. Як засоби рекомендуються різноманітні вправи з інших видів спорту, рухливі й спортивні ігри.

Загальна й спеціальна фізична підготовка взаємообумовлені, взаємозалежні як у процесі спортивного тренування, так і в процесі змагання. Завдяки спеціальній фізичній підготовленості у важкоатлеток розвиваються якості й навички, необхідні для

оволодіння основними прийомами техніки і їхнє закріплення. Вправи повинні бути максимально наближені до змагальної діяльності важкоатлеток, щоб сприяти розвитку спеціальної сили, спритності, гнучкості й швидкості дій. Основними засобами спеціальної фізичної підготовки є вправи, що включають весь технічний арсенал, а також розроблені на їхній основі спеціальні вправи [7; 8].

Основне завдання технічної підготовки важкоатлеток на попередньому базовому етапі зводиться до оволодіння технікою виконання важкоатлетичних вправ. Оволодіння основою техніки вправи здійснюється за допомогою методу повторень шляхом багаторазового виконання окремих фаз і вправи в цілому в спрощених умовах. При навчанні технічним прийомам важливе застосувати мультимедійні засоби при аналізі виконання вправ, притримуватися оптимальної кількості повторень вправ і відповідних інтервалів відпочинку.

На етапі навчання необхідно освоїти наступні елементи техніки класичних вправ і доцільно робити це в певній послідовності:

1. Ривок.

1.1. Стартове положення.

1.2. Тяга ривкова до підриву.

1.3. Підрив – друга, заключна частина руху до присіду.

1.4. Присід.

1.5. Підйом з присіда. Біомеханічні умови збереження рівноваги.

Фіксація й опускання штанги на поміст.

2. Поштовх.

2.1. Основні розходження у техніці виконання ривка й поштовху. Підйом штанги на груди. Стартове положення.

2.2. Тяга. Напрямок і швидкість руху штанги в першій і другій фазах тяги.

2.3. Присід. Положення ніг, тулуба й рук у присіді.

2.4. Підйом з присіда.

2.5. Поштовх штанги від грудей. Положення ніг, тулуба, голови й рук на старті. Випрямлення й послідовність перестановки ніг. Подих атлета при виконанні поштовху.

Побудова навчально-тренувального процесу, керування тренуванням не може бути ефективним без одержання своєчасної інформації про розвиток фізичних якостей і технічної підготовленості юних важкоатлеток. Ця інформація також необхідна тренеріві для успішного прогнозування спортивних результатів. Як відомо, темпи приросту рухових здібностей у

юних важкоатлеток, особливо на початковому етапі навчання, є досить надійним показником в оцінці перспективності [6; 8].

Висновки.

1. Тренувальна робота з юними спортсменками не повинна бути спрямована на досягнення високого спортивного результату в перші роки навчання. Така форсована підготовка приводить, як правило, до зупинки росту результатів. Спортивне тренування в початковий період варто проводити з перспективою на багаторічний спортивний ріст, що триває й після переходу в групу дорослих

2. Фізична підготовка спрямована на підвищення функціональних можливостей людини, розвиток його фізичних якостей: швидкості, сили, витривалості, спритності й ін.; технічна підготовка – на формування певних рухових навичок і їхнє вдосконалювання, що представляє єдиний тренувальний процес.

3. Для правильного керування педагогічним процесом тренер повинен систематично й вчасно одержувати об'єктивну інформацію про зміни провідних характеристик рухової діяльності кожної юної спортсменки за результатами комплексного контролю підготовленістю спортсменок.

Список використаних джерел:

1. Дворкин Л.С. Тяжелая атлетика и возраст. – Свердловск: Изд-во Урал. ун-та, 1989. – 198 с.
2. Матвеев Л.П. Основы спортивной тренировки / Матвеев Лев Павлович. – М.: Физкультура и спорт, 1977. – 279 с.
3. Озолин Н.Г. Настольная книга тренера: Наука побеждать / Николай Георгиевич Озолин. – М.: АСТ: Астрель, 2002. – 863 с.: ил., табл. – (Профессия – тренер).
4. Олешко В.Г. Важка атлетика: Навчальна програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл, СДЮШОР, УОР та ШВСМ. / В.Г. Олешко, О.І. Пуцов, К.В. Ткаченко. – К., 2011. – 79 с.
5. Олешко В.Г. Силові види спорту. Підручник для вузів. – К.: Олімпійська література, 1999. – 288 с.
6. Петровский В. В. Организация спортивной тренировки / В. В. Петровский. – К.: Здоров'я, 1978. – 96 с.
7. Платонов В.Н. Общая теория подготовки спортсменов в олимпийском спорте. – К.: Олимпийская литература, 1997. – 584 с.
8. Платонов В.Н. Современная стратегия многолетней спортивной подготовки / В. Платонов, К. Сахновский, М. Озимек // Наука в олимпийском спорте. – 2003. – № 1. – С. 3–13.

ХІМІЧНІ НАУКИ

Стасевич М.В.

кандидат хімічних наук, доцент;

Зварич В.І.

*кандидат хімічних наук,
старший науковий співробітник;*

Новіков В.П.

*доктор хімічних наук, завідувач кафедри,
Національний університет «Львівська політехніка»*

Вовк М.В.

*доктор хімічних наук,
завідувач відділу механізмів органічних реакцій,
Інститут органічної хімії НАН України*

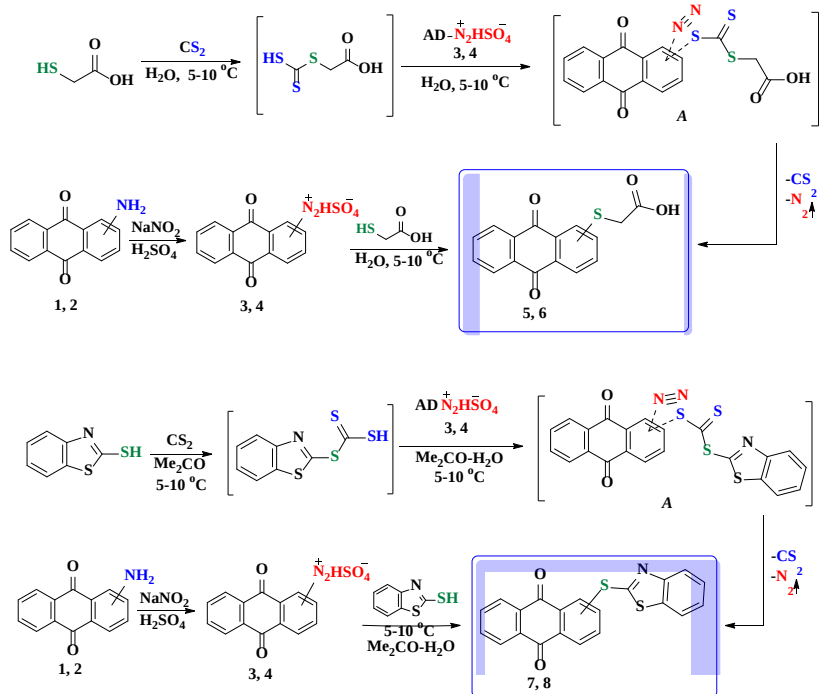
9,10-ДІОКСОАНТРАЦЕНІЛДІАЗОНІЙ ГІДРОСУЛЬФАТИ У РЕАКЦІЯХ З ТРИТІОКАБОНАТАМИ

Органічні тритіокарбонати (карбонотритіоати) є цінними синтетичними реагентами при одержанні широкого ряду сульфуровмісних сполук та знайшли своє застосування у медичній хімії, сільському господарстві як засоби захисту рослин, хімії полімерів як RAFT-агенти, тощо [1-3]. Одним з методів одержання карбонотритіоатів, який не набув широкого застосування, є взаємодія арилдіазонієвих солей з калій тритіокарбонатом [3; 4].

Приймаючи до уваги практичне значення карбонотритіоатів та відсутність у літературі даних щодо дослідження процесу S-арилування тритіокарбонатів гідросульфатами 9,10-діоксоантраценілдіазонію, було проведено взаємодію у водному (водно-ацетоновому) середовищі солей 3 та 4, одержаних з відповідних аміно-9,10-антрацендіонів 1, 2, з *in situ* одержаними тритіокарбонатами тіогліколевої кислоти [5; 6] та 2-меркаптобензотіазолу [7] у м'яких температурних умовах (схема 1). Вибір таких об'єктів S-арилування був обумовлений дослідженням впливу алкільного та гетероциклічного залишку у нуклеофільному субстраті на перебіг реакції сполучення з електрофільним діазоцентром у положенні 1 та 2 антрацендіонового кільця та формування цільових продуктів.

Аналіз даних спектрів ЯМР ^1H , ^{13}C , хроматомас-спектрів та результатів елементного аналізу дозволив однозначно встановити, що результатом даної взаємодії були виключно тиоетери 5 [8], 6 [9], 7 [10] та 8 (схема 1), спектральні властивості яких узгоджуються з наведеними у роботах [8-10]. Тиоетери 5-8 також були одержані зустрічним синтезом (схема 1) при арилюванні тіоглікової кислоти та 2-меркапто-бензотіазолу гідросульфатами 9,10-діоксоантраценілдіазонію 3 та 4.

Схема 1

Механізм утворення тиоетерів 5-8 вірогідно реалізується за принципом, аналогічним до одержання дитіокарбаматів [11] через $\text{S}_{\text{N}}2$ заміщення діазогрупи з утворенням інтермедиату *A*. Проте, внаслідок акцепторного впливу хіноїдного спряження, також має місце елімінування молекули CS_2 .

У спектрах ЯМР ^{13}C продуктів 5-8 відзначається відсутність характерного сигналу для атома вуглецю карбонотритіоатного фрагменту, а

у LC-MS спектрі кожної сполуки наявний відповідний пік молекулярного іону m/z з масою $[M+1]$, що відповідає утворенню тіоетерної похідної. Спектри ЯМР ^1H одержаних сполук 5-8 містять резонансні сигнали протонів відповідних ароматичних та алкільних фрагментів.

Таким чином, спроба розширити синтетичне використання гідросульфатів 9,10-діоксоантраценілдiazонію для одержання нових сульфуровмісних антрацендіонових похідних, а саме тритіокабонатних сполук, незалежно від природи залишку (алкільного або арильного) у S-нуклеофілі та положення діазогрупи в діоксоантраценільному ядрі, приводить до формування виключно тіоетерних похідних 5-8.

Список використаних джерел:

1. Medini H., Medini F., Mekni N. C., Ksouri R., Legault J., Boujlel K. Electrochemically generated base-promoted synthesis and biological activities of 2,4-disubstituted carbonotrithioates // *Journal of Sulfur Chemistry*. – 2015. – № 36. – Pp. 308–316.
2. Kazemi M., Shiri L., Kohzadi H. Recent achievements in organic trithiocarbonates synthesis // *Phosphorus, Sulfur and Silicon and the Related Elements*. – 2015. – № 190. – Pp. 1398–1409.
3. Fallah-Mehrjardi M. Review of the organic trithiocarbonates synthesis // *Monatshefte für Chemie*. – 2018. – № 149. – Pp. 1931–1944.
4. Casolari A. Phenyl Thiocarbonate // *Gazzetta Chimica Italiana*. – 1911. – № 40. – Pp. 389–402.
5. Holmberg B. Estersäuren von schwefelsubstituierter Kohlensäure mit aliphatischen Alkoholsäuren. (Mitteilung II) // *Journal für praktische Chemie*. – 1907. – № 75. – Pp. 169–187.
6. Strube R. E. Trithiocarbodiglycolic acid // *Organic Syntheses*. – 1959. – № 39. – Pp. 77.
7. Srivastava A., Singh S. K., Gupta A. Determination of organotrithiocarbonates with *o*-diacetoxyiodobenzoate and *N*-chlorosuccinimide in aqueous and nonaqueous media // *Analyst*. – 1990. – № 115. – Pp. 421–423.
8. Reid E. E., Mackall C. M., Miller G. E. Derivatives of anthraquinone. aliphatic thio-ethers, dithio-ethers, and thio-ether sulfonic acids // *Journal of the American Chemical Society*. – 1921. – № 43. – Pp. 2104–2117.
9. Gattermann, L. Die mercaptane des anthrachinons // *Justus Liebigs Annalen der Chemie*. – 1912. – № 393. – Pp. 113–197.
10. Swiatly S. Preparation of benzothiazolythioanthraquinones // *Biuletyn Informacyjny: Barwniki, Srodki Pomocnicze*. – 1974. – № 18. – Pp. 247–258.
11. Chatterjee T., Bhadra S., Ranu B. C. Transition metal-free procedure for the synthesis of S-aryl dithiocarbamates using aryl diazonium fluoroborate in water at room temperature // *Green Chemistry*. – 2011. – № 13. – Pp. 1837–1842.

Наукове видання

МОДЕРНІЗАЦІЯ ТА НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ: ІНТЕГРАЦІЯ НАУКИ ТА ПРАКТИКИ

**МАТЕРІАЛИ
II НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

Матеріали друкуються в авторській редакції

Дизайн обкладинки: А. Юдашкіна
Верстка: В. Удовиченко

Контактна інформація організаційного комітету:
73005, Україна, м. Херсон, а/с 20,
Науковий журнал «Молодий вчений»
Телефон: +38 (0552) 399 530
E-mail: info@molodyvcheny.in.ua
www.molodyvcheny.in.ua

Підписано до друку 29.07.2020. Формат 60x84/16.
Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman. Цифровий друк.
Умовно-друк. арк. 5,58. Тираж 100. Замовлення № 0720-179.
Віддруковано з готового оригінал-макета.

Надруковано: Видавничий дім «Гельветика»
Україна, м. Херсон, вул. Паровозна, буд. 46-а
E-mail: mailbox@helvetica.com.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 6424 від 04.10.2018 р.